Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ, БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

№ 202 (16425) | 1983 оной сентябриин 2, пятница | Сэн 3 мүнгэн.

НАМАРАЙ ХҮДЭЛМЭРИНҮҮДЫЕ НЭГЭ ЖЭГДЭ ЭРШЭТЭЙГЭЭР ЯБУУЛХА!

Республикын ажахынуудта таряа хуряалга эхилээ, тэжээл бэлэдхэл үргэлжэлүүлэгдэһээр. Тиимэһээл манай зорилго:

АЖАЛАЙ СУУРЯАН СООГУУР

Колхозой түб—Баян-Гол тосхонһоо сэхэ зүүлжээ зурыһан дардам харгын хажуугаар «Бидаанай Бүүбэйн», «Ефремэй» гэжэ нэрлэгдэһэн заямхануудай отог байранууд бии юм. Эдэ заямхануудһаа шанха саашань хаймалан харахада, заха хизааргүй нуга сабшалан нэмжыжэ харагдадаг һэн. Зүгөөр мүнөө урдынхиһаа ямар илгаатайб гэхэдэ, «нэмжыжэ» харагдаха юумэн гэжэ үгы. Юуб гэхэдэ, эндэ үбһэ тэжээл бэлэдхэлгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябана бшуу. Һуринууд добо дошо шэнгеэр харагдаха юм. Тракторна косилкануудай, тарнуудай таршаганаан, үбһэшэдэй хоорондоо, хөөрэлдэхэ абяан—бүлта ниилэжэ, эршэтэ ажалай суурян болоод, эрюүн агаарта түнана. Эндэһээ Соёл һүүрин хүрэтэр бүхыдөө 370 гектар сабшалан юм. Тэрэ ехэ сабшалангай эзэн—Буряадай АССР-эй габьяата механизатор, партиин гэшүүн, «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденой кавалер Александр Раднаевич Гармаев болоно.

...Марягүй, шүрбэгэрхэн бэетэй, харахада залуухан хүбүүн гэхээр Александр контору соо орожо ерэһээр, ажал хүдэлмэри тухайгаа колхозой түрүүлэгшэтэй хөөрэлдэжэ эхилбэ.

—Александр Раднаевич манай колхозой эрхим луговодуудай нэгэн юм. Звено соогоо ажалай журам нарииваар сахидаг дээрэһээ ехэ амжалтануудые туйлана. Өөртэйнь хөөрэлдэжэ, ажал хэрэгээрнь һонирхоходотнай болохо,—гэжэ колхозой түрүүлэгшэ Василий Енхоевич Гармаев дурадхаа һэн.

Үнэхөөрөөшье, энэ нүхэрнай бэрхэ луговод гэжэ суурхадаг. Энээнние гэршэлхын тула иимэ тоонуудые дурдая. Үнгэрэгшэ, 1982 ондо Александр Гармаевай звено гектар сабшалан бүриһөө аяар 26 центнер үбһэ хуряажа, түсэбэй ёһоор 10 мянган центнер үбһэ бэлэдхэхэ ёһотой аад, 11 мянган центнер эрхим шанартай үбһэ нөөсэлөө һэн. Иимэ ехэ амжалта туйлахын тула луговод А. Р. Гармаев даажа абаһан сабшалан дээрээ ехэ хүдэлмэри ябуулаа. Үбэлэй ба хабарай үедэ наг шэбхэ зөөжэ, минеральна үтэгжүүлгэшье хэрэглээ. Тиихэдэ ногооной һайнаар ургахын тула хабартаа хоёр-гурба дахин бүхы сабшалангаа һайнаар үһалжа урдиһэн байна.

—Мүнөө жэл хура бороотойшье һаань, сабшалангаа хабартаа үһалаа һэмди. Юрэнхыдөө манай колхозой хүтэлбэрилэгшэд нуга сабшалан һайжаруулха асуудалда анхаралаа үшөөшье багаар хандуулна. Үбһэ тэжээл гээшэмнай манай бүхы амжалтануудай үндэһэн һуурин байна ха юм,—гэжэ Александр Раднаевич нэмэбэ.

Тэрэнэй звенодо мүнөө 11 хүн ажаллана. Валерий Сабхаев, Соёл Задуев, Владимир Кожевин, Баярто Жамбалов, бусад бэрхэ механизаторнууд гэжэ магтуулха ёһоороо магтуулдаг. Тэдэнэр үдэр бүриингөө даабарие үлүүлэн дүүргэнэ. Түс звеногой гэшүүд нийтын малай үбэлжэлгын үедэ зундаа бэлдэһэн үбһөөэ фермэнүүд болон отаранuудта һүүлэй жэлнүүдтэ өөһэдөө зөөжэ абаашадаг заншалтай болонхой.

— Бидэнэр 8 мянган центнер үбһэ бэлэдхэхэ түсэбтэйбди. Мүнөө дээрээ 4 мянган центнертэ хүргэжэ ябанабди. Түсэб дүүргэгдэхэл байха,—гэжэ Александр Раднаевич өөртөө этигэнгеэр хэлээ һэн.

Түс звеногойхид хура бороотой үдэрнүүдтэ сенаж дараха гэжэ оролдодог. Үнгэрэгшэ жэлдэ тэдэнэр энэ шэмэ ехэтэй тэжээл колхоз соогоо бусадһаа ехээр бэлэдхэһэн юм. Тэдэнэр мүнөө 3500 центнер сенаж даранхай. Энэ хүдэлмэреэ саашаданьшье үргэлжэлүүлхээр зорихой.

...Манай хараһаар байтар ороойдоол хэдыхэн часай турша 80 центнер үбһэн һүри болоод бодхоогдобо. Удаадахи сомоогой һүүрнин захалагдажа байхань харагдаа һэн.

Энэ үдэр газаа үгаа бүгшэм, халуун байгаа. Тиигэбэшье звеногой гэшүүд амаржа, тамхилжа һүүхаяа ярагүй. Ажал хүдэлмэринь улам эршэтэйгээр үргэлжэлүүлэгдэнэ.

Тракторнуудай таршаганаан, үбһэшэдэй үдэшэ оройболотор үргэлжэлһэн ажалай суурян аятай зохид хүгжэмэй аялга мэтээр шэхэндэм үни удаан соностожол байгаа бэлэй.

С. ОЧИРОВ.

Баргажанай район.

БҮХЫ ТАЛАҺААНЬ БОДОМЖОЛООЛ...

Адууһа малайнгаа эдихэ үбһэ тэжээлые түлэг бэлэдхэжэ байхадамнай ороо-һо таряагаа хадажа, хуряажа эхилхэ халуун хүдэлмэриин хаһа тулажа ерэбэ.

Хэнэйшье мэдэһээр, ургаса хуряалга хэзээдэшье хүдөөгэй таряашадай эгээл харюусалгатай хүдэлмэриин нэгэн ха юм даа. Полинууд дээрэ ургаһан юумые бүхыдэнь заабашье гээлтэ хоролтодо оруулангүй хуряажа абаха, гүрэндэ таряа, хартаабха болон таряан ажалай бусад продуктнуудые худалдаха түсэбые заатагүй дүүргэхэ, ерэхэ жэлэй үрэһэ хүрэнгэ хүсэд хүрэхөөр бэлдэхэ, малда эдюулхэшье талха таряа суглуулжа абаха гээшэ гол шухала зорилгомнай болоно.

Байгша ондо манай колхозой тракторно-таряан ажалай бригаданууд бүхыдэнь 4200 гектар газарай ургаса хуряажа абаха ёһотой юм. Полинуудай ургасые шэнжэлжэ үзэхэдэ, бүхы 3200 гектар шэнисэмнай гектарай дунда зэргээр 22—25 центнер орооһо үгэхөөр байна. Мүн 120 гектар горох, 820 гектар обёос баһал муу бэшээр ургаа. Тиигэжэ бүхы таряалан дээрэһээ гектарай дунда зэргээр 20 центнер ургаса абаха арга боломжо манда бии.

Энэ таряае түргэнөөр, гээлтэгүйгөөр хуряажа, тоог дээрэ оруулхын тула машина техникээ жэншэдгүй һайнаар заһабарилжа, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлгэхэ, хуряалгын агрегадуудай ажалые зүбөөр эмхидхэхэ, түрүү онол арга, харин технологи үргэнөөр хэрэглэхэ зэргэтэй болонобди.

Колхоз хуряалгын техникээр хүсэд хангагданхай. Комбайн, жатка, таряа зөөхэ транспорт гэхэ мэтэшье муу бэшээр заһабарилагданхай. Жэшээлхэдэ, нёдондо таряалан дээрэмнай 25 комбайн хүдэлгэгдэжэ, бүхы ургаса яһала саг соогоо хуряагдажа абтаа һэн. Харин энэ жэлдэ үшөө 7 шэнэ комбайн худалдажа абаабди.

Гансал эндэ һанаагаа зобохо юумэмнай юуб гэхэдэ, таряа баал болгон хадаха жатканууд үсөөншэг. Илангаяа үдхэнөөр ургаһан, унаһан таряае заатагүй жаткаар амяарлан хадаха болоно бшуубди. Урда жэлнүүдтэшье манай дүршэлтэй бэрхэ комбайнернууд Г. Л. Павлов, М. М. Иванов, М. В. Перелыгин түрүүтэй механизаторнууд бүхы арга хүргыень оложо, хамаг мэргэжэл шадабарияа элсүүлжэ хүдэлхэдөө али олон бэрхэшээлнүүдые амжалтатайгаар дабажа гарадаг байһан. Мүнөөшье тэдэмнай манайнгаа этигэл найдабарие харюулхал байха.

Байгша ондо зундаа хура бороо ехэтэй байгаад, таряанай ургаса оройшог эдеэшэжэ, хуряалга урдынхида орходоо 10—15 хоногоор хойнотожо эхилхэнь. Тиимэһээ хуряалгын болзор бүришье шахардуу богони болонхой.

Иимэ эрхэ байдалда бүхы агрегадуудые сүүдхэ соо шадаал һаа олон часай туршада хүдэлгэхэ гэжэ оролдохо болонобди. Комбайн бүхэндэ хоёр хүн табигдаа. Хүдэлжэ байһан бүхы агрегадуудта техническэ харууһа хэхэ, байра дээрэнь түргэн заһабарилха бүхы хэрэгтэй түхеэрэлгэтэй тусхай мастерской эмхидхэгдээ.

Хуряалгын агрегадууд ямар гуримаар хүдэлгэгдэхэб гэжэ тобшоор хэлэхэдэ, иимэ. Жэшээнь, нэгэдэхи отделенидэ сэхэхи полинуудайнь хада, гүбөө газарта байдаг дээрэһээнь 9 комбайн нэгэ звено боложо, зариманиинь таряа хадаха, нүгөөдүүлынь баал суглуулжа сохихо юм. Тиихэдэ хоёрдохи, гурбадахи отделениин бүхы комбайн, жаткануүд хамталагдажа, нэгэ томодхогдоһон комплексно звено болгогдохо байна. Эндэ ургаса хуряалгын хүдэлмэри ипатовска онол аргаар эмхидхэгдэхэ юм.

Даб дээрэ тоололжо үзэхэдэ, колхоздо орооһо таряанай ургасые хүдэлмэриин 18—20 үдэрэй туршада хуряажа дүүргэхэ арга боломжо гүйсэд бии.

Тиигэжэ таряа амяарлан хадаха, баал суглуулжа сохихо, комбайнуудһаа гараһан орооһо зөөхэ, тоог дээрэ таряа сэбэрлэхэ, хатааха, гүрэндэ тушааха, үрэһэ хүрэнгэдэ хааха, мүн эдээнтэй хамта таряалангай һолоомо һошо түргэнөөр суглуулжа абаха, намарай паар хахалха хүдэлмэри нэгэ таһаршагүй конвейер шэнгеэр ябуулагдаха болоно.

А. ВОРОНЦОВ,
Бэшүүрэй районой XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой ахамад агроном.

Малаа һайн тэжээлээр хангая!

...РҮҮ АРГА ...РЭГЛЭН...

...хэ автомобиль үгтэнхэй юм. Мүн газоэлектросварщик тэдэнэртэй сугтаа хүдэлнэ.

Мүнөө жэлдэ «Сибиряк» колхозой шэмэтэ тэжээл дараха ажал дээрэ ногоон тэжээл баал болгон сабшажа унагаахын тула «ЖВН-6» түхэлэй жаткануудтай 7 комбайн, 2 косилка-плющилка, баалнуудые суглуулха ба ногоон тэжээл сэхэ сабшан суглуулха «Вихрь-1,8», түхэлэй 7 комбайн, ногоон тэжээл хуряаха хүсэтэ 2 КСК-100, ногоон тэжээл траншейдэ зөөхэ 20 автомашина хүдэлжэ байнхай.

Ажалай иимэ түрүү онол арга хэрэглэхэдэ, эгээл һайн юумэниинь юуб гэбэл, шэмэтэ тэжээл удаан сагай туршада нэгэ траншей соогоо дарагдажа, шанараа мууданагүй. Эндэ, жэшээлхэдэ, 1600—1700 тонның багтаамжатай траншей оройдоол 3—4 үдэрэй туршада дүүргэгдэнэ. Үдэрэй туршада дунда зэргээр полинууд дээрэһээ 500—600 тонно ногоон тэжээл зөөгдэнэ гэхэ гү, али 350—400 тонно бэлэн болгогдоһон силос дарагдана гээшэ. Зарим нэгэ үдэрнүүдтэ бүхы машина, техникэнь заахашье эбдэржэ һаатангүй ажаллахадаа, 900 тонно хүрэтэр ногоон тэжээл зөөгдэжэ байгаа.

Нээрээшье, эндэ хаа хаанагүй эршэтэ ажалай оршон байдал эли мэдэрэгдэнэ. Түрүү механизаторнууд Д. В. Рябов, С. Н. Сороковиков, Н. А. Пашнин болон бусад силос болгогдохо ногоон тэжээл заахашье һаатангүй хүрэянa. Мүн лэ А. И. Шелеховэй толгойлһон мастер-заһабарилагшадай бригада эрхимээр хангана. Гагнууршан В. И. Усольцев механизаторнуудта эгээл хэрэгтэй хүниинь юм. Полинуудһаа ногоон тэжээл зөөдэг автомашинануудай жолоошод Леонид Домышев, Николай Шляхтин, Николай Стрелков, Иннокентий Шелехов, Николай Дёмин болон Валерий Закамельский гэгшэд онсо шалгарна. Эгээл залуу жолоошон Анатолий Томилов бултанһаа олон эрьесэ хэнэ. Траншей дээрэ бригадирай орлогшо А. Н. Ларионов силосэй шанарые шалгана, бүридхэн бэшэнэ.

Колхозой правлени, партком, профком болон комсомолой комитет, шэмэтэ тэжээл бэлдэгшэдые моральна болон материальна талаар урмашуулха хэмжээнүүдые баталһан юм. Түс тэжээл түргөөр, һайн шанартайгаар даража абахын тула механизаторнууд, жолоошод болон хангалгын албанай хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрнэ. Хүдэлмэриинь дүнгүүд үдэр бүхэндэ гаргагдана, түрүүлһэн механизаторнууд болон жолоошодой комбайн, автомашинануудта улаан тугхан намилзана.

Мүнөө жэлдэ колхозой силос болгогдохо ургамалнууд орой эдеэшэн ургажа, шэмэтэ тэжээл дараха ажал нёдондонойхиһоо арбан хоног хойно эхилээ. Тиигэбэшье энэ харюусалгата кампаниие сентябриин 2 болотор дүүргэхээр түс бригадынхид ажаллажа байнхай. Хэрбээ энэ үдэр хүрэтэр силос даралгаяа дүүргэбэл, бригада 2000 түхэригэй шанда хүртэхэ юм.

Һүүлэй үдэрнүүдтэ тогтоһон сэлмэг үдэрнүүдые һамбаашапан, сибирягайхид тон эршэмтэйгээр ажаллажа байнхай.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: газоэлектро-гагнууршан В. И. Усольцев; «Вихрь-1,8» түхэлэй комбайн ногоо сабшажа ябана.

В. ТУЛАЕВ,
манай корр.

Түнхэнэй район.

ХАРТААБХА МАЛТАГДАНА

МУХАР-ШЭБЭРЭЙ «Родина» колхоз энэ жэлдэ дүрбэн зуун гектарта хартаабха һуулгаһан юм. Дүршэл ехэтэй механизатор Григорий Иванович Полянский хартаабхашадай бригадын хүтэлбэрилэгшоөр томилогдоһон. «Хоёрдохи хилээмэнэй» үндэр ургаса абахын тула бригадынхид яһала оролдолго гаргаа. Тиин тэдэнэр гектар бүриһөө зуун центнерһээ доошо бэшэ ургаса хуряажа абахаар хараалнад. Хартаабха хуряалтада, юһэн комбайн, табин долоон хүн саг үргэлжэ хабаадуулагдаха юм. Мүнөө Иван Павлович Ивановой звено хартаабхаяа хуряажа эхилэнхэй.

Манай корр.

ШАГНАЛ

Совет-монгол хани харилсаа хүгжөөлгэдэ ба бэхижүүлгэдэ габьяатай байһанайнгаа түлөө уран зурааша, МНР-эй Уран зураашадай холбооной правлениин түрүүлэгшэ нүхэр **Ням-Осорын Цултэм** Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнагдаба.

• • •

Транспорт хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяатай байһанайнь түлөө Байгал-Амарай түмэр замай Хойто-Байгалай харгын отделениин начальник нүхэр **Погребной** Александр Карповичта **«Буряадай АССР-эй транспортын габьяата хүдэлмэрилэгшэ»** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдобо.

ХУШАЛТАНЬ НАЙДАМТАЙ ГҮ?

...адалгын эхин дээрэ Буряадай зарим колхоз, ...бэлэдхэлэй пунктнууд орооһо таряанай шэнэ ...уряажа абахаар, буйлуулхаар, хадагалхаар бэлэн ...һоо. Барилгашад, хабсаргагшад орооһо таряа ...хеэрэлгэнүүдые тодхожо ашаглалгада тушааха ...удааруулна. Бүхы складуудынь заһабарилаг...

...эй районой ...колхозой аха... ...Бато-Жаргал Цы... ...ургамалнуу... ...харахадаа сэдь... ...шье һаа, гэнтэ ...оруугай унабал ...эшээгүй таряан ...ожо магадгүй ...болохо юм. Энэ ...Зүүн Сибирьтэл ...хабарынь ...байжа, ...ргамалнууд арбаад ...тон ургаа. Зун... ...роотой, дулаахан ...ургахада яһа... ...байһан гээшэ. ...уларилай таа... ...анда орооһо та... ...ургаса ургуулаг... ...Буряадай дии... ...колхоз, совхозууд ...эдөөр нэбтэрүү... ...хын бүхы шахуу ...намарай паар ...байна. Мүн ...нютагай бай... ...байдалда тааранги ...«Бурятская-79» ...үргэнөөр та... ...тэжээлэй ...ургамалнуудай ...нхэй. ...республикын ...эрдэмэй онол аргаар тодорхойлогдоһон заабаринуудые хэрэглэжэ, хахалагдаһан газарайнгаа ашаг шэмые эрид дээшэлүүлнэ. Жэшээлбэл, үнгэрһэн жэлдэ Хяагтын районой Ранжуровай нэрэмжэтэ колхоз гектарай 30 центнер таряа—хүршэ ажахынуудһаа 1—1,5 дахин ехэ ургаса суглуулжа абаһан байна. Энэ жэлдэшье түс ажахыда орооһо таряанайнь ургаса һайн. Республика дотороо орооһо таряа ехээр ургуулдаг Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Улаан-Үдын районуудта үндэрөөр, үдхэнөөр ургаһан таряан комбайнернуудай зүрхэ сэдьхэлдэ омог баяр түрүүлнэ

Ажалай эмхидхэлдэ оруулагдаһан хубилалтанууд эндэ элеэр харагдана. Хуряалгын-транспортна 300 комплексын гурбанай хоёр хубинь хамтын подрядай гуримаар ажалаа эмхидхэнхэй. Агрегадуудай миил зогсолгые усадхажа, транспортнуудаа аша үрэтэйгөөр хэрэглэхын тула тракторай тэргэдэ бункер-накопитель түхеэржэ тодхоно. Тиихэдэ Хэжэнгын, Түнхэнэй, Хориин районуудта хэрэглэмжэһээ гаргагдаһан орооһо таряанай комбайнуудые тааруулан түхеэрнэ. Сельхозтехникын үүсхэлээр бүхы полевой стануудта техническэ хангалгын пунктнуудые байгуулһан Хурамхаанай районой дүй дүршэл ашаяа харюулһаар үнинэй. Машина, техникын эбдэрһэниие түргэн тодорхойлжо, саг болзортонь заһабарилжа усадхаһанай ашаар эндэ хуряалгынгаа техникые нилээд бүтээсэтэйгээр ашаглажа, таряа хадалгын болзорые таба-зургаан үдэрөөр хорооно.

Тобшолбол, баян ургаса ургуулжа сум хуряаха талаар нилээд хүдэлмэри хэгдэнхэй. Гэбэшье эндэ хуряалгын конвейерэй һүүлшын хоёр (таряанай тоог, элеватор) звеногой байдал һанаа зобооно.

—Манай таряашад гансашье энэ жэлэй дээшэлүүлэгдэһэн социалис уялга дүүргэхэ бэшэ, мүн табан жэлэй эхинһээ хойшо гүрэндэ таряа тушааха үри шэриеэ хүсэлдүүлэн дүүргэхэ зорилготой,—гэжэ партиин Мухар-Шэбэрэй райкомой секретарь В. И. Карпов хэлэнэ. — Баян ургаса ургуулагдаа, колхоз, совхозууд ургасаяа түргэн болзорто хуряажа абахаар дүүрэн аргатай,—гэжэ нэмэбэ.

Энэ ургасаяа, илангаяа үрэһэ хүрэнгэеэ хаана хадагалха гээшэб? Дүрбэн ажахынуудта таряанай тоог дээрэхи складууд хушалтагүй байһаар. Мүн зарим газарта таряа тушаажа абаха пунктнууд, орооһо сэбэрлэхэ машинанууд бэлэн бэшэ байха юм. Үрэһэнэй орооһо сэбэрлэхэ шэнэ комплекснуудые, хадаглаха складуудые ашаглалгада тушааха талаар захил абаһан «Бурятмежколхозстрой» нэгэдэлэй, «Бурятсельхозмонтажкомплект» трестын коллективууд таряашадай найдалые бэелүүлжэ шадаагүй.

Мухар-Шэбэрэй районой «Загансктй» колхоз шэниисын, обёосой үрэһэнэй элитнэ сортын орооһо суглуулжа, республикын ажахынуудта худалдахаар мэргэжэжэ байнхай юм. Тиимэһээ энэ ажахыда үрэһэнэй орооһо сэбэрлэхэ мүнөө үеын комплекс, найдамтай складууд заабол хэрэгтэй гэжэ дахяад дабтажа хэлэһэнэй үлүү ха. Гэбэшье эдэ барилгануудай ашаглалгада тушаагдаха болзор аяар таба дахинаа хойшо татагдажа байнал! Захил абаһан эмхинүүдэй түлөөлэгшэдэй ерэхэ бүреэ найдуулдагшье һаань, ажал хэрэгынь урагшаа ябанагүй. Районой хүдөө ажахын управлениин начальнигай орлогшо Ф. Ф. Степановтай хамта колхозой таряанай түбэй тоог дээрэ ерэхэдээ таряашадай юунһээ һанаата боложо байһыень тодорхойгоор мэдэжэ абаабди. Үрэһэ хүрэнгын орооһо сэбэрлэхэ эндэхи комплекс хабсаргаха хүдэлмэри һаяа дүүрэнтэжэ байнхай. Энэ комплексын түхеэрэлгэнүүдые тушаажа хүдэлгэхэдэ, мүн нилээд орёо нарин узелнүүдыень шалгажа тааруулан һүүлгахада нилээд саг хэрэгтэй. Бултанай найдажа байһан шэнэ складынь мүнөө хушалтагүй тэбхынэ. Орооһо таряанай хуушанайнь складууд хуушаранхай. Хура бороондо нэбтэ норожо, һалхинда һэтэ үлеэлгэнэ. Илангаяа эндэ таряа хуряахаар полидо гараһаа оройдоол хоёр недели урид орооһо сэбэрлэхэ бии байгаа техникээ заһабарилжа эхилһэндэнь хүлисэхөөр бэшэ һэн.

Эндэ гансашье «Заганский» колхоз иимэ байдалтай бэшэ. «Авангард» совхоздо, «Искра», «Знамя Ленина» колхозой таряанай тоог дээрэ иимэ дутагдал элирүүлэгдэнхэй. Тиихэдэ Сутайн совхоздо шэнэдхэн һэльбэхэшье юумэн үгы. Мал шахан таргалуулха ажахыһаа жэлэй саада тээ амяарлагдажа байгуулагдаһан энэ совхоз орооһо сэбэрлэхэ нэгэшье машинагүй юм. Мүнөө мэргэжэлтэдынь поли дээрэһээ таряанай таһалгаряагүй асарагдахада үрэһэнэй орооһо сэбэрлэжэ хатааха хүдэлмэреэ яагаад эмхидхэжэ ябуулхаяа ойлгожо яданхай, марганги һуунад.

Барилгын, хабсаралгын эмхинүүд таряанай оньһожоруулагдамал тоогуудые, складуудые ашаглалгада тушаахаар колхоз, совхозуудые найдуулһан аад, хэлэһэндээ хүрөөгүйнь мүнөө тодорно. Тиигэбэшье һаань ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэдэй өөһэдөө шэнэ ургасын орооһо таряа абахаар һайнаар бэлдээгүй байһаниинь гайхалтай. Жэшээлбэл, «Знамя Ленина» колхозой таряа хуряалгын түсэб соо орооһо сэбэрлэжэ хадагалха, тоог дээрэ ажаллаха хүнүүдээ хубаарилжа томилхо хэмжээнүүд оройдоошье оруулагдаагүй байгаа. Гансал энэ ажахы иимэ байдалтай гү?

— РАПО-гой совет дээрэ бидэ манай колхоз, совхозуудай таряа хуряалгада хэр бэлдэһыень үшөө тодорхойгоор хаража зүбшэн хэлсээгүй байнабди. Мүнөө дутагдалнууд захаһаа элирүүлэгдэнэ,—гэжэ районой хүдөө ажахын управлениин начальнигай орлогшо мэдэрээ һэн.

Республикын арадай хиналтын комитедэй, хүдөө ажахын продуктнуудые бэлэдхэхэ, шанарыень шалгаха инспекциин һаяхан үнгэргэһэн шалгалтын ёһоор Загарайн, Зэдын, Яруунын, Сэлэнгын районуудай диилэнхи колхоз, совхозууд орооһо таряа буйлуулха, хадагалха талаар һайн бэлэдхэлгүй байһаниинь элирүүлэгдэнхэй. Республика доторхи таряанай тоогуудтахи үрэһэнэй орооһо сэбэрлэхэ, хатааха арбаад комплекс болон орооһо сэбэрлэхэ мянга шахуу агрегат, машинануудай гурбанай нэгэ хубинь мүнөө хүрэтэр шэнэлэгдэн һэргээгдэжэ туршагдаагүй байһаар. Олонхи ажахынууд орооһо таряагаа хаанашье хадагалаха аргагүй. Складуудынь мүнөө болотор заһабарилагдаагүй, дезинфекци хэгдээгүй байна. Республикын талха таряанай продуктнуудые бэлэдхэхэ управлени энэ талаар нозог нобшо байһаниинь элирнэ. Тусхайлбал, Суулгын, Харлуунай болон бусад таряа тушаажа абаха пунктнууд мүн лэ бэлдэгдээгүй байна. Эндэ мүнөө хүрэтэрөө өөрынгөө арга боломжые үнгэрһэн ган гасуур жэлтэй сасуулжа, баян ургаса тушаажа абахаар хүлеэгээгүй байха юм.

Буряадай механизаторнууд богонихон болзор соо хахад миллион шахуу гектарай орооһото ургамалнуудые хуряахаар хараaланхай. Алидабал ехэ гээлтэ хоролтодо оруулха байна. Хожомдожо, жэгдэ бэшээр эдеэшэһэн, мүн надхажа унаһан таряа заабол амяарлажа хадаха эрилтэ табигдана. Тиимэһээ таряашадай ажал бүри орёо болохоор хүлеэгдэнэ бшуу. Мүн сагай уларил найдамтай байха гэжэ этигэхын аргагүй. Иимэ эрхэ байдалда суглуулһан орооһо таряагаа хадаглахада һайн хушалтатай складуудые, сэбэрлэжэ хатаахада хэрэгтэй түхеэрэлгэнүүдые заабол бэлдэхэ зэргэтэй гээшэ.

Республикын Хүдөө ажахын министерство, партиин областной комитет таряанай тоогуудай, нютагай элеваторнуудай һулаар бэлдэгдэһэн тухайнь һайн мэдэнэд. Тиимэһээ шэнэ ургасаяа гээлтэ хоролтогүйгөөр суглуулжа, хадагалхын тула бүри тодорхой хэмжээнүүдые абахаар болонхой.

М. БАБИНЦЕВ,
«Сельская жизнь» газетын корреспондент.

Буряадай АССР.

(**«Сельская жизнь»** газетын 1983 оной августын 26-най номерһоо абтаба).

Партийна ажабайдал

МАРКСИСТСКО-ЛЕНИНСКЭ hУРАЛСАЛ

ШЭНЭ ЭРИЛТЭНҮҮДТЭЙ ЗОХИЛДУУЛАН...

«Кадрнууд — үзэл сурталай хүдэлмэриин гол хүсэн мүн. Бүхы партийна комитедүүд— республиканска, хизаарай, областной, окружной, городской, районно — элдэб бүлэгэй хүн зоной дунда үзэл сурталай хүдэлмэриие эмхидхэхэ, тэрэнэй түлөө харюусажа шадаха тусхай бэлэдхэлтэй кадрнуудтай байха ёhотой. Тэдэнэртэ таарамжатай эрхэ байдал байгуулха, тэдэнэй үзэл сурталай-теоретическэ хэмжээе дээшэлүүлхэ тухай оролдолго гаргаха шухала»,—гээд КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй тогтоол дотор хэлэгдэнэ.

Хүн бүхэнтэй аминдань ябуулдаг хүдэлмэриин хэмжээе дээшэлүүлхэ хэрэгтэ манай анхаралые КПСС-эй ЦК-гай Пленум үшөө дахин хандуулаа. «Хүн бүхэндэ хүрэхэ» гэhэн үгэнүүд мүнөөдэрэй манай шухала уряал болонхой. Эндэ ажалша хүн бүхэндэ агитатор, политинформаторнууд эгээл дүтэ байна гээд тэмдэглэе. Тэдэнэр эгээл олон хүн зоной дунда хүдэлнэ бшуу. Агитаторнууд болон политинформаторнууд бригада, фермэ, звено бүхэндэ бии ха юм. Тэдэнэр зоной хүсэл эрмэлзэлые, эгээл гол эрилтэнүүдые, үйлэдбэриин элдэб янзын hалбаринуудта ажал хэрэгэйнь хубитын хэр зэргэ орожо байhые hайн мэдэдэг гээшэ.

Ойлгууламжын хүдэлмэриие эрдэм ухаанай туйлалтын үндэр хэмжээн дээрэ ябуулха, ажабайдалтай нягта холбоотойгоор эрхилхэ, ажахын болон политическэ зорилгонуудые шиидхэхэ, ойлгууламжын хүдэлмэриин добтолхы шэнжыень улам хурсадхан хүгжөөхэ, идхалгын хүдэлмэриин хэмжээ ябуулгануудые үргэлжэ дээрэнь хэрэглэхэ, совет хүнүүдые үзэл сурталайнь-политическэ, сэдьхэл бодолойнь талаhаа, ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ КПСС-эй ЦК-гай Пленумэй шиидхэбэринүүд дотор ехэ анхарал хандуулагдана.

Онсо удха шанартай эдэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй, тэрэ тоодо партийна комитедүүдэй агитаторнуудай, политинформаторнуудай, лектор болон эмхидхэлшэдэй бэлэдхэлэй хэмжээн, тэдэнэй бэлиг шадабари, оролдосо, марксизм-ленинизмын хэрэгтэ үнэн сэхэ байлгань шиидхэхы үүргэ дүүргэхэ болоно. КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхэ зуураа, партийна комитедүүд, эхин партийна организацинууд — партиин арюун hайхан үгые олониитэдэ нэрэтэй солотойгоор ойлгуулха гол зорилготой мүнөө үе сагай үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэ ямар шэнжэ шанартай байха ёhотойб гэhэн асуудал нэн түрүүн табижа үзэхэ зэргэтэй.

Үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэ ангиин тэмсэлэй хурса мэдэрэлтэй, уялгадаа үнэн сэхэ байбал, этигэл найдал ехэтэй, эрхэтэн ёhоной үндэр мэдэрэлтэй байбал, манда харша үзэл бодолтой, ёhо гуримтай эбсэшэгүйгөөр, тэмсэдэг хүн амжалта туйладаг гээшэ.

Үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдэй энэ hайн hайхан түхэл шэнжыень хүгжөөн хүмүүжүүлжэ, тэдэниие коммунис байгуулалтын, марксистско-ленинскэ теориин болон бодото ажалай дүй дүршэлэй дээдын эрдэм мэдэсээр баяжуулан hургажа, олониитын дунда политико-хүмүүжүүлгын хүдэлмэри тодо hонороор, ойлгосотой, этигэмжэтэйгээр ябуулха шадабари дадалтай болгохоhоо гадна, психологи, педагогика болон методико гэхэ мэтэ эрдэм мэдэсын шэнэ туйлалтануудтай танилсуулха, тэдэниие үдэр бүриингөө хүдэлмэридэ хэрэглүүлжэ hургаха гээшэ тон шухала. Партийна комитедүүдэй, партийна эхин организацинуудай дэргэдэ байгуулагдаhан hургуулинууд тэдэниие эдэ бүгэдэндэ элсүүлэн hургаха зорилготой юм.

Республика доторнай агитатор, политинформаторнуудые, эмхидхэлшые hурган хүмүүжүүлдэг яhала олон hургуули болон семинарнууд хүдэлнэ. Эндэ хэрэглэгдэдэг онол арганууд, hуралсалай шэнэ түхэл шэнжэнүүд зүбтэй гэжэ тоологдоно гээшэ.

Гэбэшье, зарим районуудта, партийна эхин организацинуудта ойлгууламжын хүдэлмэриин эдэбхитэдтэй ябуулагдадаг hуралсалай хэмжээн КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй эрилтэнүүдтэ үшөөл хүрэнэгүй гэжэ шэнжэлэл тодоруулба. Теориин шухала асуудалнуудые, методико болон технологи, педагогикын гол зүйлнүүдые, ойлгууламжын хүдэлмэриин дүй дүршэлые hургуули болон семинарнуудай шагнагшад гүйхэнөөр, заха үзүүрыень шудалан үзэжэ гарадаг дутуу дундануудтай байна. Үзэжэ байhан асуудалаа коллективэйнгээ ажахы тодорхой зорилгонуудтай үшөөл гүйсэд холбожо шаданагүй. Зарим партийна организацинууд үзэл сурталай хүдэлмэрилэгшэдые хэрэгтэй мэдээсэлээр хангаха хэрэгтэ хүсэд hаналаа табинагүй. Зарим предприятинуудта политинформаторнуудай hуралсал эмхидхэгдэбэшье, тэдэнь өөhэдынгөө эрдэм мэдэсын хэмжээе дээшэлүүлхэ, дүй дүршэлөө болон бэлиг шадабаряа хурсадхан hайжаруулха найдамтай арга болжо бирадаггүй юм. Тиихэдэ агитатор болон политинформаторнууд ехэ олоор hэлгэгдэжэ, ойлгууламжын хүдэлмэриин шанарые муудхаана.

Мүнөө партийна, комсомолой болон экономическа hуралсалай 1983—1984 онуудай hуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэл КПСС-эй обкомой пропаганда болон агитациин таhагта, партиин горкомууд, райкомуудта, партийна эхин организацинуудта эдэбхитэйгээр ябуулагдажа байна. Энэл үедэ ойлгууламжын политическэ аман үгын хүдэлмэриин эдэбхитэдэй hуралсалтай холбоотой асуудалнууд шиидхэгдэхэ ёhотой.

Партийна комитедүүд, партийна эхин организацинууд ойлгууламжын политическэ хүдэлмэри үндэр хэмжээндэ ябуулжа шадаха, эдэбхи үүсхэл ехэтэй, харюусалгатай хүнүүдые олгожо, хаhа саг соонь агитколлективүүдые, политинформаторнуудай бүлэгүүдые хүтэлбэрилхөөр томилхо ёhотой. Нэгэ доро агитаторнуудай hуралсалые эмхидхэжэ, заабари үгэжэ, тэдэниие хэрэгтэй мэдээсэлээр хангаха тухай эртээнhээ hаналаа табиха, анхарха шухала.

КПСС-эй обкомой пропагандын болон агитациин таhагта агитаторнууд, политинформаторнууд болон лекторнуудэй хоёр hарадаа нэгэ дахин hуража, мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ саг үргэлжын семинарнуудай программа зохёогдожо, КПСС-эй бүхы райкомуудта эльгээгдэбэ. Партиин районно комитедүүд семинарнуудые хаhа саг соонь эмхидхэжэ, hуралсалай шэнэ жэлые эмхитэй гуримтайгаар эхилхэ хүдэлмэриие хүтэлбэрилхэ болоно.

hуралсалай гурим, саг үргэлжын семинарнуудай шагнагшадай бүридэл, тэдэнэй хүтэлбэрилэгшэд hуралсалай шэнэ жэлэй эхилхын урда тээ коммунистнуудай суглаанууд дээрэ, партиин городской болон районно комитедүүдэй бюро, партийна комитедүүдэй заседанинууд дээрэ харагдажа, баталагдаhан байха ёhотой. Энэ жэлэй сентябрь hарада КПСС-эй обкомой Политическэ гэгээрэлэй байшанда политинформаторнуудай бүлэгүүдэй хүтэлбэрилэгшэдэй, агитколлективүүдые даагшанарай республиканска семинар болохо юм. Эндэ hуралсалай шэнэ жэлдэ политическэ информаторнуудай болон агитаторнуудай семинарнуудые эмхидхэхэ, мүн тэдэнэй хүдэлмэриин гол удха тухай хөөрэлдөөн болохо байна. Тиихэдэ тэдэнэй программа болон hуралсалай түсэбүүд зүбшэн хэлсэгдэхэ.

1983—1984 онуудай hуралсалай тодорхойлхы шэнжэнь ямар байхаб гэхэдэ, КПСС-эй ЦК-гай июниин (1983 он) Пленумэй шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхэ, арбан нэгэдэхи табан жэлэй гурбадахи болон дүрбэдэхи жэлнүүдэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын түлөө ажалшадые элсүүлхэ хүдэлмэри болоно. Бүхы hургуулинуудай түрүүшын хэшээл дээрэ «Ленинизм —манай үе сагай революционно туг» гэжэ темэ шудалагдаха. «Ленинэй хэрэг илан мандана» гэhэн түгэсхэлэй районно конференцинүүд Ленинэй мүнхэ hургаалай гүн шэнжые, тэрэнэй интернациональна арюун hайхан удхые түгэлдэрөөр тайлбарилан ойлгуулха зорилготой байха юм.

Мүнөө hуралсалай шэнэ жэлдэ шудалан үзэгдэхөөр зохёогдоhон курс хадаа хоёр жэлэй болзороор хараалагданхай. Энээнэй хоёрдохи хубинь арбан нэгэдэхи табан жэлэй дүүрэхэ, мүн КПСС-эй XXVII съездтэй холбоотой 1984—1985 онуудай hуралсалай жэлдэ шудалан үзэгдэхэ болоно гээшэ. Тиимэл хадаа hуралсалда хабаадагшадай урда үзэл сурталай, политико-хүмүүжүүлгын ажал ябуулгые саашадань эдэбхижүүлэн hайжаруулха хүдэлмэриие хангажа, коммунис байгуулалтын зорилгонуудые амжалтатайгаар шиидхэхэдэнь нүлөөлэн туhалха болоно.

Агитаторнуудай болон политинформаторнуудай hуралсалай гол хубинь юун болохоб гэхэдэ, түсэб зохёон табилга, хөөрэлдөөн болон политическэ информациин хэшээлнүүдые үнгэргэлгэдэ хабаадалсалга, партийна кабинедүүдэй хүдэлмэритэй танилсалга болоно. Тиигэжэ hуралсалай программа болон түсэбүүд соо хараалагдаhан зүйлнүүдые гүнзэгыгөөр шудалан үзэжэ, теоретическэ эрдэм мэдэсээ дээшэлүүлжэ, дүй дүршэлөө болон бэлиг шадабарияа hайжаруулан хурсадхаха зорилго табигдана. Семинарнуудай хэшээлнүүд дээрэ үзэл сурталай эдэбхитэдтэ хэрэгтэй элдэб янзын мэдээсэлээр материалнуудые тайлбарилан үгэхэ гээшэ шухала байна. Иимэ хэшээлнүүдэй hүүлээр агитаторнууд, политинформаторнууд хүн зонтой хөөрэлдэхэ талаар hайн харюу абаhан, элдэб янзын мэдээсэлээр хангагдаhан байхаhаа гадна, өөhэдынгөө зорилгонуудые hайн мэдэхэ, ажалшадта тэдэнээ ойлгуулжа шадаха зэргэтэй.

Политическэ гэгээрэлэй байшангууд болон кабинедүүдэй, мүн методическа соведүүдэй зүгhөө политическэ аман үгын ойлгууламжын хүдэлмэриие hайнаар ябуулха зорилгоор партийна комитедүүдтэ али болохо туhаламжа үзүүлэгдэхэ ёhотой. Тиихэдэ семинарнуудай хэшээлнүүдые саг үргэлжэ шалгаха, hайнаар шэнжэлхэ шухала байна. Гадна иимэ хэшээлнүүдтэ ябагшадта бодото туhа хүргэгдэхэ болоно. Үзэл сурталай-теоретическэ асуудалаар хөөрэлдөөнүүдэй хэмжээе эрид дээшэлүүлхэ, мүн хэшээлнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ, агитатор, политинформатор болон элидхэлшэдтэ хайшан гэжэ хүдэлмэриеэ hайжаруулхаб, байhан дутуу дундануудаа яажа усадхахаб, хүдэлмэриингөө дүй дүршэлые хайшан гээ hаа hайнаар согсолхоб, тэдэниие яагаад олоной дунда нэбтэрүүлхэб гэжэ заажа үгэхэ ёhотой.

Партийна комитедүүд хөөрэлдөөнүүдэй, политическэ информацинуудай, элидхэлнүүдэй тематика байд гээд лэ зохёон табижа, политическэ аман үгын ойлгууламжын хүдэлмэринүүдэй шэглэлыень тодорхойлжо, заажа үгэхэ болоно.

Республикын газетэнүүд, радио болон телевидени политическэ аман үгын ойлгууламжын хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулжа шухала асуудалнуудаар материалнуудые саг үргэлжэ толилжо, дамжуулжа байха зэргэтэй. Энэнь «Агитаторнууд болон политинформаторнуудта» гэhэн ниитэ гаршаг доро барлагдаха зэргэтэй.

Олохон агитаторнууд болон политинформаторнууд хубиин түсэбгүйгөөр хүдэлдэг заншалтай байhаниинь ехэ харамтай. Манай hанахада, хубиин түсэб гээшэ шууд сэхэ зорилготойгоор, эмхи гуримтайгаар хүдэлхэдэ ехэ туhалдаг байна бшуу. Гадна агитаторнууд болон политинформаторнуудай хүдэлмэриие шалгахада, тэдэнэй дүй дүршэлые шудалан үзэхэдэ, ашатай туhатай гэжэ тэмдэглэе.

Политическэ ойлгууламжын хүдэлмэри ажалшадые марксизм-ленинизмдэ үнэн сэхээр, үзэл сурталай болон политическэ талаараа болбосорол ехэтэйгээр хүмүүжүүлгэдэ нүлөөлнэ, туhална бшуу. Тиихэдэ коммунис ёhо заншалтайгаар, социалис патриотизмда болон интернационализмда үнэн сэхээр хүн зониие хүмүүжүүлхэдэ ашатай туhатай байхаhаа гадна, манай хурса зэбсэг болоно бшуу.

В. КУРГУЗОВ,
КПСС-эй обкомой пропаганда болон агитациин таhагые даагшын орлогшо.

МАЛ АЖАЛ — онсо шухала hалбари

ШЭНЭhЭТЫН ХОНИШОНОЙДО

Мухар-Шэбэрэй районой «Одон» совхоздо ажал хэрэгээрээ ошоод, hөөргөө бусажа ябахадаа, энэл ажахын түрүү хонишон Цырен-Даша Доржиевайда хүрэhэн байнабди.

Тэрэ Нарин гэжэ газарта байрланхай юм. Совхозойнгоо хонин hүрэг үдхэжэ, гүрэндэ үнэтэй сэнтэй «сагаан алта» элбэгээр тушаадаг энэ нүхэрнай нютаг нугадаа ехэ хүндэтэй болонхой юм.

...hүүлэй үедэ огторгой сэлмэжэ, «Одон» совхоздо үбhэ хуряалгын хүдэлмэри түлэг дундаа ябажа байба. Тус совхозой Шэнэhэтын отделенидэ мүнөө 6 звено эмхидхэгдээд, үбhэ хуряалга дээрэ хүдэлнэ. Тэдэнэй тоодо хонишодой табан звено оролсоно. Үбhэшэдэй эгээн ехэ звеное коммунист Василий Дондокдоржиевич Гармаев хүтэлбэрилнэ. Звеногой гэшүүд 600 центнер үбhэ hүрилэнхэй. Үбhэ хуряалгаяа үшөөл үргэлжэлүүлhээр. Шанга ажал хүдэлмэриин үедэ Нарин гэжэ газарта хүнүүд туха сүлөөгүйгөөр хүдэлжэ байба. Зориhон газартаа хүрэжэ ерэхэдэмнай, Цырен-Даша Доржиевич гэртээ байгаа hэн. Тэдэнэрэй гэр бүлын звеногой гэшүүд хатаhан үбhэеэ hүрилхэ зорилго урдаа табяад, эршэмтэйгээр ажаллана. Цырен-Даша Доржиевич түргэн сай уугаад гарахаяа гэртээ ерэhэн байгаа ха.

Ахалагша хонишон Цырен-Даша Доржиев хонин ажал дээрэ хүдэлhөр 23 жэл болојо байна. Тэрэнэй хани нүхэр Цыпилма Батуевна hаалишанааршье хүдэлөөд үзэhэн, ажалша бэрхэ эхэнэр юм. Табан үхибүүдэй эхэ. Пенсидэ гараhаар жэлhээ үлэбэшье, Цырен-Даша нүхэртэеэ хонин дээрэ ажаллаhаар зандаа.

Аба, эжытэеэ суг хамта Роза, Оля басагадынь, Баатар хүбүүниинь хүдэлнэ. Шэнэhэтэ нютагай бэрхэ хонишод байгша ондо 506 толгой эхэ хониhоо 506 хурьгадые түлжүүлжэ, тобир тарганаар совхоздоо тушааhан жэшээтэй. Тиигэжэ түл ебалгаар совхоз соогоо эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаhан Цырен-Даша Доржиевай бригада «зуутанай» тоодо орочхой. Ахалагша хонишондо. Цыпилма Батуевнада, тэдэнэй үхибүүдтэнь Хүндэлэлэй грамотанууд, үнэтэ бэлэгүүд барюулагдаа. Мүнөө тус бригадынхид 550 толгой эхэ хонидые харууhалжа байна. Хонидынь тэбадахияа хурьгалха юм.

— Зуhаланhаа үбэлжөөндөө буухаар хоёр хонообди. Эндээ 20 гектар сабшалантайбди. Мүнөө жэлдэ тэрэмнай hайн ургаа Бидэнэр 11 hуритэй болооб байнабди. Харин нёдондо 3 hуритэй hэмди. Үбhэ хуряалгаяа дүүргэхэ дүтэлөөбди.—гэжэ ахалагша хонишон Цырен-Даша омог дорюунаар хөөрэжэ hуугаа бэлэй.

М. ЦЫРЕНОВ.

Зэлэ татаhан Зэдын тала зэрэлгээтэhэн хонин hүрэгөөрөө суурхадаг гээшэ ааб даа. hүүлэй жэлнүүдтэ энэ районой хонишод ажал хүдэлмэриингөө ашаг үрые дээшэлүүлхын түлөө тэмсэл үргэноөр эрхилжэ байнхай. Урагшаа hанаатай, дүй дүршэлөөр баян хонишод лэ эндэ амжалта туйладаг юм. Тиимэшүүлэй нэгэн Оёорой совхозой түрүү хонишон Мария Дармаевна Цыренжапова болоно. Тэрэ жэлhээ жэлдэ муу бэшэ үрэ дүн туйладаг, даалгагдаhан хэрэгтээ харюусалгатайгаар хандадаг юм.

— Ороной Эдеэ хоолой программа бэелүүлгэдэ хубитаяа оруулха зорилгоор нилээд оролдолго гарганабди. Юрэдөөл, мал ажалай хэшэг дэлгэрэг гэжэ юрөөхэ байнаб, — гээд Мария Дармаевна манда хөөрэнэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: М. Д. Цыренжапова.

А. ШОЙЖОЛОВОЙ фото.

ЮhЭ hАРЫН ТҮСЭБ ДҮҮРГЭЭ

Хэжэнгын районой «Первомайский» болон Загаhатын совхозууд гүрэндэ hү тушааха гурбан кварталай түсэбые болзорhоонь урид дүүргээ. Мүнөө удаадахи кварталай тоосоогоор hү тушаалгаяа үргэлжэлүүлhээр. Августын hүүлэй мэдээгээр Загаhатын совхоз 128 центнер, первомайнхид 170-аад центнер hү түсэбhөө гадуур худалдаад байна.

Загаhатын совхозой hүнэй комплекс зунай үедэ Хүсөөтын Түбэй хоёр фермэ боложо хубаараад хүдэлдэг. Хаанаhаншье бэрхэ hаалишад олон. Серафима Борисова, Анна Цыренова, Дарима Жигмитова, Сэндэма Николаева болон бусад жэгдэ hайнаар хүдэлжэ, түрэл ажахынгаа нэрэ түрые дээрэ үргэн ажаллана.

Харин тиихэдэ «Первомайский» совхозой Вознесеновкын, Леоновкын фермэнүүдэй коллективүүд дундаа мүрысэжэ, муу бэшээр хүдэлнэ. Иигэжэл шармайн ябаhанайнь ашаар эдэнэрэй ажал хүдэлмэридэнь амжалта түйлагдаба.

Загаhатын, «Первомайский» совхозуудай hаалишад hү үйлэдбэрилхэ ба тушааха байгша онойнгоо түсэбые үлүүлэн дүүргэхээр зоригжонхой.

В. ТОКТОХОЕВА.

АМЖАЛТАТАЙ

Зунай элдин hайхан сагта hү ехээр hааха зорилготойгоор Прибайкалиин районой hаалишад, үхэршэд эдэ үдэрнүүдтэ ажаллажа байнхай. Энэ район hү гүрэндэ тушааха июль hарынгаа даабариие холо үлүүлээ hэн. Август hарадашье үрэ дүнгүүдынь hайн.

Түсэбэй дүүргэлтэдэ «Зырянский» совхозой hаалишад хубитаяа нилээд ехээр оруулhан байна. Тус ажахы үнгэрhэн hарада 1640 центнер hү худалдаха даабаритай байбал дүн хамта 2170 центнертэ хүргэжэ амжаа. Ангырска hү hаалиин фермын бүхы 9 hаалишад июль соо 301—363 килограмм hү абажа ажахы дотороо түрүүлээ.

П. ХАЛТАНОВ.

Зураглал

БЭЕЛhЭН ХҮСЭЛ

Арбадахи табан жэлэй дүнгөөр Ажалай Алдар Солын III шатын ордендо хүртөөд, баяр ёhололой оршон байдалда багаза сэсэг тэбэринхэй суг хамта хүдэлдэг нүхэдэйнгөө сэдьхэлэй hайхан амаршалгын үгэнүүдые дуулажа зүрхөө хүдэлгэн байхадаа, Миннура Геннаковна Тусупова бага наhанайнгаа баларшагүй хүсэлые hанаhаншье байжа болоо, хэн мэдэхэб. Багынь хүсэл бүхы наhандань хүсэгдэшэгүй шэнгеэр тэрэ холо сагта Миннура басаганда hанагдадаг байгаа. Юуб гэхэдэ, үхибүүн наhыень, тэрэнэй бүхы үетэнэйхидэл тон адляар, үхэлтэ дайн нэрбээ. hэм шуу. Долоон үхибүүтэй татар айлай бүлэ соо үндыhэн Миннура Геннаковнада тэрэ арбаад наhанайнгаа үеые hанахадань, хара хилээмэн, хартаабха, юундэшьеб даа, аргагүй хүйтэн үбэл ой ухаандань ородог.

Арбан хоёртойхон басагахан Миннура авиационно заводой хамhабариин ажахыда ерээ hэн.

—Энэ ахир амитан юу хэжэ шадаха юм, гэртээ hууг лэ. Ремесленнэ училищида орог лэ—гэхэ мэтэ «зүбшэлнүүд» дуулдаа бэлэй. Теэд... басаганай нюдэдэй энэ дороо мэлмэлзээшэхээ байhые хаража хайрлаа hэн гү, али ямаршьеб үсэд хатуугаар уралаа жэмылгэхыень обёороо, алинииньшье болоо hэн бээз — звеньевой Надежда Односторонцева:

— Зай юугэз шууялдашоо хүмта. Би дахуулаад ябуужаб!— гэжэ басаганай хуби заяае шиидхээ hэн.

—Надя абгайгаа би хэнhээшье үлүүгээр hанадагби. Тэрэ хатуу үедэ хэндэшье туhагүй ахир үхибүүн намайе хажуудаа абажа, эгэшэ мэтэ дахуулжа, эхэ мэтэ hургажа ажалаймни, ажабайдалаймни харгыда гаргаа ха юм.—гээд Миннура Геннаковна уяран байжа хөөрэнэ. —Элдэб ажалда ябагдадаг байгаа. Шадалгүй hулахан мэнгээрhэн гарнуудаараа морин анзаhанай хойноhоо дахажа, газар хахалхаш. Арга шадалайнгаа барагдахада, анзаhанайнгаа мүр соо хэбтээд, зүүдэ хараhандал болоод дуурашагша hэм. Гоёл hэн даа, тэрэ хүшэр хүндэ балшар наhанайм зүүдэнүүд! Нэгэтэ үглөөгүүр энэ хүшэр зүүдэнhээ hэрин, улаан нарантай урилдан бодоод, ямаршье хүндэ болголгүйгөөр талын сэсэг соогуур тамаран гүйшэhэн шэнги байхаш.

Гүрэн түрынгөө эрхэтэнэй паспорт абажа бэелхэдээ, Миннура тэрэ дороо заводой цехтэ ерээ hэн. Анханай хүдэлмэришэ бэрхэ, ажалhаа тунхаридаггүй хадаа хабсаран таблагшадай коллективтэ удангүй өөрын хүн болоо hэн. Мэргэжэлээшье удангүй гүйсэд шудалжа, олон хүниие hургаа. Теэд эндэ удаан хүдэлхэ хубигүй байгаа: врачнууд хорижорхёо hэн. Ондоо хүн hаа урмаа хухаржа, бэеэ hула табижашье болохо hэн бээз. Наhанайнгаа шэлэhэн мэргэжэлээр хүдэлхэ аргагүй болоно, дадал коллективтээ хахасаха гээшэ тиимэшье бэлэн хэрэг бэшэ бшуу.

Харин Миннура Тусупова зориг шангатай зоной нэгэн байшоо. Шэнэ мэргэжэл шудалжа, шэнэ коллективтэ ороо. Мүнөө хорин жэл заводтоо арадай үргэн хэрэглэмжын эд бараанай цехтэ хүдэлнэ. Анхан энэ фрезеровщигой мэргэжэл шудалжа ороhон hаа, мүнөө цех соохи бүхы ажал хэжэ шадаха болонхой. Тиин ямаршье хүдэлмэри хэхэдээ, эрхим hайнаар дүүргэдэг юм.

—Ажал гээшые шэлэжэ наhаараашье ябаагүйб. Ажабайдалайнгаа эрхэ байдалаар гурбан газарта хүдэлэгдөө. Бури үхибүүн ябахадаа хабарай тарилгын hүүлээр полиин захада платиин буд шагнал абаа hэм. Хабсаралгын цехтэ хүдэлөөд, табадахи табан жэлэй ударнигай үндэр нэрэ зэргэдэ хүртөөб. Мүнөө энэ гүрэн түрынгөө ехэ хайрада хүртэбэб. Аза талаантай, үргэмжэтэйл ябагдана гээшэл даа,—гэжэ Миннура Геннаковна хахасаха дээрээ бидэндэ миhэрээ hэн.

Зүб лэ юм бээз. Теэд тэрэ аза талаан, үргэмжэ гээшэнь өөрынь лэ эсэхэ сусахагүй заншалаар, эдэбхи үүсхэлтэ ажалаар олдоhон жаргалынь ха юм.

Д. ДАШИЕВ.

Улаан-Үдэ.

ШЭНЭ ТЕХНИКЭ АШАГЛАГДАНА

Загорскын ханын материалнуудай завод продукци үйлэдбэрилхэ найман hарынгаа даабариие болзорhоонь урид дүүргэбэ. Эндэ бүтээгдэhэн продукци Улаан-Үдын барилгануудта хэрэглэгдэнэ.

Шэнэ техникын ашаар тус заводой коллектив бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлнэ. Юуб гэхэдэ, эндэ технологическа гурбадахи лини ашаглалгада оруулагдаа, хуушарhан зарим хэрэгсэлнүүд hэлгэгдээ, хирпиисэ галдалгын пеэшэн болзорhоо урид заhабарилагдаа.

Загорскын ханын материалнуудай завод шэнэ продукци гаргажа эхилбэ. Бутархай хирпиисэнүүдээр бүхэли блогууд эндэ бүтээгдэдэг болонхой. Тэрэниие гаргадаг шэнэ цехэй хүсэндөө ороходонь, жэл соо условноор гурба шахуу миллион хирпиисэ барилгануудта эльгээгдэдэг болохо ёhотой.

Жэлэйнгээ түсэбые уридшалан дүүргэхын түлөө социалис мүрысөөн завод дотор улам үргэдэнэ.

В. СТЕПАНОВ.

НАМАРАЙ АЖАЛ ХЭРЭГҮҮД

Орон дотор ургаса хуряалгын хүдэлмэри нёдондонойхиhоо эршэтэйгээр ябуулагдана. Хара бэшэ хүрьhэтэй нютагуудай хойто областьнуудай, тэрэшэлэн Ураалай, Сибириин, Алас Дурнын ба Казахстанай полинууд дээрэ ороohо хадалга шиидхэхы шатадаа оронхой.

Казахстанай шэнэ газар дээрэ техникэ түхэреэн сүүдхэ соо хүдэлгэгдэнэ. Кустанайска ба Целиноградска областьнуудай олохон комбайнернууд ороohо хадалга ба сохилго дээрэ үндэр дүнгүүдые туйлаба. Тэдэнэр аха дүү республикануудай түлөөлэгшэдтэй сугтаа хүдэлнэ, комбайнуудайнгаа бункернуудhаа ороohо ехээр тушаахын түлөө мүрысэнэ.

СССР-эй ЦСУ-гай мэдээнүүдэй ёhоор, августын 29-нэй байдалаар орон дотор бүхыдөө 86,3 миллион гектар талмайн ороohото ба ороohото-бобово ургамалнууд (кукурузые оруулалсангүй) хадагдаад байба. Энэнь тарилгын хэгдэhэн талмайн 75 процентнь болоно. Хадагдаhан талмайн 90 процентын ороohон сохигдоо.

Ороной урда районуудта ороohон болгогдохо кукуруза жэгдэ хуряагдана. Подряд тушаа хэлсээнүүдые ажахынуудайнгаа захиргаантай баталhан коллективүүд үндэр баян ургаса ургуулаа. Тараан ажалай бүхы бригаданууд болон звенонуудта хамтын подряд нэбтэрүүлхэ шухала тухай энэнь үшөө дахин гэршэлнэ.

Техническэ ургамалнуудые хуряадаг бригаданууд болон звенонууд габшагай шангаар ажаллана. Гектар бүриhөө эгээл ехэ продукци абахын тула тэдэнэр мүрысэнэ. Хлопок сэбэрлэлгын предприятинуудай, лен болбосоруулдаг ба саахарна заводуудай хүдэлмэришэд тэдэнэртэ ехэ туhаламжа үзүүлнэ.

Огородой продукци суглуулжа болбосоруулха, хадагалха хаhа эхилээ. 215 мянган гектар талмайн хартаабха суглуулагдаад байна.

Олохон полинууд дээрэ комбайнуудтай хамта сеялкэнүүдэй хүдэлжэ байхань харагдана. Мүнөө ургаса хуряалга, намарай ургамалнуудые тарилга нэгэн доро ябуулагдана бшуу. 13,2 миллион гектар талмайда элэ ургамалнууд таригдаад байна. 17 миллион шахуу гектарта намарай паар хахалагдаа.

Ажахынууд хоёрдохёо, гурбадахяа сабшагдаhан ногоогоор тэжээл бэлэдхэжэ үргэлжэлhөөр. 68,5 миллион тонно үбhэ, 63,4 миллион тонно сенаж, 6,2 миллион тонно ногооной гурил нөөсэлэгдөө.

Силос даралга үргэлжэлүүлэгдэнэ. Энээнэй тулада 61 миллионhоо дээшэ тонно нэмэтэ тэжээл, тэрэ тоодо карбамидаар болон азодоор баян бусад синтетическэ зүйлнүүдээр шанаржуулагдаhан 7,8 миллион тонно нэмэлтэ бэлэдхэгдэнхэй.

А. ФИЛАТОВ,
ТАСС-ай корр.

...ОЙ СЕНТЯБРИИН 2—ДЭЛХЭЙН ХОЁРДОХИ ДАЙНАЙ ДҮҮРЭҺЭН ҮДЭР

АЛАС ДУРНАДА ...АГДАҺАН ИЛАЛТА

...до, американ «Миссури» гэжэ лин... 1945 оной сентябриин 2-то милита... тушааhан тухай актда гар табигдаа... Алас Дурнада эзэрхэг түримхэй дайнай... Дэлхэйн хоёрдохи дайн дүүрэжэ, бү... удаан саг соо хүлеэгдэhэн амгалан ...ээ.

...түсэблэhэн: «Олимпик» операцине 1945 оной декабрьда, «Корнет» гэдэгые 1946 оной мартда. Ушар нимэhээ американ армиин штабай начальник генерал Маршалл гэгшэ ингэжэ онсолон тэмдэглэhэн: «России энэ дайнда оролсолгын гол шухалань юуб гэхэдэ, Японой түргөөр бэеэ тушаалгада шиидхэхы ябуулга болохо».

Алас Дурнадахи дайнай үйлэ хэрэгүүдэй саашанхи хүгжэлтэ Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй добтолон оролгын яаха аргагүй хэрэгтэй байhанине гүйсэд харуулhан гээшэ. 23 үдэр соо үргэлжэлhэн кампаниин үедэ манай сэрэгүүд гаталагдашагүй гэжэ тоологдодог байhан үhагүй элhэн губинууд ба Ехэ-Хингаанай хадануудые дабан гараа, ехэ ехэ гол мүрэнүүдые гаталаа, Зүүн-Хойто Манжуурай ой тайга ба намаг газарнуудтахи бүхэлэгдэhэн районуудые hэтэ сохин гараа. Дайшалхы добтолгодо ороhон совет фронтнууд Японой газар дээгүүр дабшадаг сэрэгэй гол хүсэн болохо квантунска армиие hамна бута сохёод хаяhан гээшэ.

Дайшалхы энэ ябуулгын ашаар Алас Дурнадахи сэрэгэй-политическэ байдал эрид хубилаа бэлэй: Зүүн-Хойто Хитад, Хойто-Корей, Урда-Сахалин ба Курилай аралнууд сүлөөлэгдөө. Японой милитаристнуудай эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые хэхэ арга боломжонуудынь үгы хэгдээ. СССР-эй Алас Дурнадахи хилэнүүдэй аюулгүй байдал бэхижээ. Милитарис Япондо эсэргүү дайлалдаhан, бидэнтэй союзник байhан арминуудай хэдэн зуу мянган солдат болон офицернүүдэй ами наhан абарагдаhан. Зүүн ба Зүүн-Урда Азиин арадуудые япон эзэмдэгшэдэй саашанхи хюдалга усадхагдаhан байна.

Түүхын баримтануудые зорюута хазагайруулдаг буржуазна идхагшад милитарис Японтой болоhон дайнда СССР-эй хабаадалгые «ёhын тэдыдэ» хэгдэhэн ябуулга, тэндэхи илалта имагтал американ зэбсэгтэ хүсэнүүдээр туйлагдаhан гэжэ харуулха hэдэлгэ хэнэ. Атомна зэбсэг—«Япониие үбдэгэлдүүлhэн» хүсэн гэжэ тэдэнэр идхана. Американ түүхэшэн В. Буш гэгшэ хүн түрэлтэнэй түүхэдэ үзэгдөөгүй тэрэ ушар тушаа ингэжэ бэшэнэ: «Хоёр бомбо унаа — дайн дүүрээ. Энээнэй hүүлээр дайнай дүүрэлтын хэды ехээр түргэдхэгдэhэн тушаа хэлэhэнэй хэрэг бии гү». «Японтой болоhон дайн имагтал США-гай зэбсэгтэ хүсэнүүдээр илалтада хүргэгдөө юм», — гээд Д. Макартур hэнгэргүйгөөр мэдүүлhэн байха юм.

Түүхын бодото үнэн зүб баримтануудтай огто эбсэшэгүй имэ hэнгэргүй мэдүүлгэнүүдээр зэбүүрхэнгүй байхын аргагүй. Тэдэнэй худал хуурмаг hанамжанууд яаха аргагүй зүб баримтануудаар буруушаагдана. Нэн түрүүн милитарис Японтой болоhон дайе дэлхэйн хоёрдохи дайнhaa тahapангяар. аминдань хаража огто болохогүй. Юуб гэхэдэ, Гитлертэ эсэргүү коалицида ородог гүрэнүүд фашис бүлэглэлэй оронуудта эсэргүү дайлалдаhан гээшэ. Дайшалхы ябуулгануудай гол театр Европодо байhан тэрэнэй шиидхэхы гол фронтнь — совет-герман hэн. Хоёр талаhaa татагдаhан сэрэгэй тоогой талаар, стратегическэ операцинуудай сэрэгэй-политическэ үрэ дүнгүүдэй талаар совет-герман фронт дээрэ эгээл ехэ тулалдаанууд болоhон. Имагтал энэ фронт дээрэ олон арадуудай хуби заяан шиидхэгдэhэн, эгээл эндэ гитлеровскэ вермахтын сэрэгэй гол хүсэнүүд үгы хэгдэжэ, фашизмын сэрэгэй ба гүрэнэй машина эсэслэн бута сохигдоо бэлэй. Япон милитаристнуудай түсэбэй урагшагүйдэhэн ушар совет-герман фронт дээрэ гурбадахи рейхэй hандаран унаалгада туhа нэмэри боложо үгэhэниинь мүн лэ ойлгосотой aаб даа.

Фашис Германиин гол хүсэнүүдэй урдаhaa дайшалхы ябуулгануудые хэхынгээ хажуугаар Алас Дурнада квантунска армиин урдаhaa хаалта болохо сэрэгэй хүсэ барихадаа СССР Номгон океанда болоhон тулалдаанда унатараа сохюулhан США ба Англида hэргэжэ, Японой эсэргүү дайнда хүсэеэ элсүүлхэ арга олгоо ха юм.

Үшөө тиихэдэ ямар юумэ онсолон тэмдэглэлтэйб гэхэдэ, Японой дай соносхон ороhон тухай Совет правительствын мэдүүлгые түрүү үзэлтэй бүхы хүн түрэлтэн урма баяртайгаар угтаа hэн. Энэ соносхолой hүүлээр дайшалхы ябуулганууд ойрын сагта дүүрэжэ, удаан саг соо хүлеэгдэhэн амгалан байдал хүрэжэ ерэхэнь гэжэ дэлхэйн арадууд этигэhэн байна. Хүн түрэлтэнэй энэ этигэл найдабаринь харюулагдаа.

Совет сэрэгшэдэй хэhэн шууд түргэн добтолго япон милитаристнуудые бута сохилгодо шиидхэхы хубита болоо. 1945 оной августын 9-дэ Японой премьер-министр Судзуки ингэжэ мэдүүлhэн: «Мүнөө үглөөгүүр Советскэ Союзай дайнда оролго хамаг арга шадалыемнай эсэслэн hалгаба, энэ дайе саашадань үргэлжэлүүлhэнэй хэрэг үгы болоо». Сэрэгэй ябуулгада огтошье хэрэгтэн бэшэ байhан американ атомна бомбын Хиросима дээрэ хаягдаhанай удаа, атомна бомбодолгын хэгдэhэн ушартай огто холбоогүйгөөр энэ мэдүүлгэ хэгдэhэн юм гэжэ тэмдэглэе. Японой засагай хүтэлбэри баригшад бэеэ тушаахаhaa ондоо арга олдохоёо болёо гэжэ тэрэ дайнай үедэ анха түрүүшынхеэ ойлгоо hэн. Тэдэнэй имэ шиидхэбэри абаха ябадалда Советскэ Союзай дайгаар оролго гол шалтагаан болоhон юм.

Энэ ушар байдалтай холбоотой hонирхолтой нэгэ материал «Нью-Йорк таймс» газетэдэ толилогдоhон байна. 1945 оной августда толилогдоhон тэрэ материал дотор ингэжэ онсолон тэмдэглээтэй байдаг: «Японой эсэргүүгээр Советскэ Союзай дайнда оролго хадаа Номгон океандахи дайнай түгэсхэлые түргэдхэhэн шиидхэхы гол шалтагаан болоно, хэрээ атомна бомбын хэрэглэгдээгүйшье hаа, имэ юумэн болохол байгаа. Улаан Армиин хэhэн шууд түргэн добтолгын ашаар Японие бүhэлэн абалга дүүрэжэ, дайсан үбдэг дээрээ hүгэдэн hууха баатай болоо».

Имэл даа түүхын үнэн зүб баримтанууд. Ямаршье юумээр буруушаахын аргагүй баримтануудай, бодото үнэн зүб байдалай урда герман фашизмые, япон милитаризмые бута сохилгодо Советскэ Союзай шиидхэхы үүргэ дүүргэhыень хазагайруулха hэдэлгэ юушье туйлажа шадахагүй. Совет солдат-сүлөөлэгшын агууехэ баатаршалга hайн hайхан hанаа сэдьхэлтэй хүн түрэлтэнэй ухаан бодолдо хэтэ мүнхэдөө мартагдахагүй.

Н. КОМАРОВ,
түүхын эрдэмэй кандидат.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ЯАРМАГУУДАЙ ХАҺА

БУДАПЕШТ. Зунай hүүлшын үдэрнүүд республикын арадай уран гартанай бүтээлнүүдэй заншалта яармагай хаhа болоно. Эгерьтэ ба Сентэдридэ, Мишкольцэдэ ба Дебреценде эмхидхэгдэдэг яармагта модо отложо hиилэгшэд ба гуталшад, арадай хүгжэмтэ инструментнүүдые байгуулагшад бүтээлнүүдээ табидаг юм. Жэшээнь, Калочай суута яармаг гансал республикын бүхы заха булангуудай бэшэ, мүн гадаадын олон оронуудай арадай искусство сэгнэгшэдэй анхаралые татадаг юм. Эндэхи уран гартанай бүтээhэн кружева шаль, угалзатуулан оёhон зүйлнүүд дабтагдашагүй юм гэжэ мэдэхэ хүнүүд зүб руунь баталдаг.

Арадай үйлэдбэриин ёhо заншалнуудые сахиха гээшэ Венгриин прикладной искусствын хүгжэлтын гол шэглэлнүүдэй нэгэниинь болоно. Мүнөө үедэ орон дотор уран hайханай үйлэдбэридэ 50 мянга шахуу хүн хабаадана. ВНР-тэ 70 гаран тусхай шэглэлтэй кооперативууд тоологдодог. Тэндэ арадай уран гартанай уран шадабари ба дүй дүршэл нэгэ үеhөө нүгөөдэдэ дамжуулагдадаг юм.

БОЛГАРИИН ХАРА МЕТАЛЛУРГИИН ТҮРҮҮШЫН ПРЕДПРИЯТИ

СОФИ. В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ Перникскэ металлургическа комбинадта түрүүшын булад хайлуулhан үдэрhөө хойшо 30 жэлэй ойе Болгарида hая тэмдэглэбэ. Тэрэ гэhэнhээ хойшо Болгариин хара металлургиин түрүүшын предприяти эли бодо шэнэдхэн хубилгаа. СССР-эй техническэ туhаламжаар мартеновскэ цех шэнэдхэн заhагдаhан, ашаг үрэ ехэтэй арга технологи нэбтэрүүлэгдэhэн байна. Нёдондо жэлдэ таhалгаряагүй хүдэлхэ булад хайлуулха шэнэ цех ашаглалгада оруулагдаа hэн. Энэнь комбинадай үйлэдбэриин хүсые горитойгоор дээшэлүүлхэ, эрхим шанартай булад үйлэдбэрилжэ эхилхэ арга олгоhон байгаа. Энэ табан жэлэй эсэс тээшэ 1 миллионhоо дээшэ тонно нимэ булад үйлэдбэрилэгдэдэг болохо юм.

Хори гаран гүрэнүүдтэ, тэрэ тоодо Советскэ Союзда комбинадай продукциин ехэхэн хубинь худалдаанда эльгээгдэдэг юм. Совет олохон предприятинуудтай Перникэй металлургнууд нягта харилсаа холбоо тогтоонхой.

Республикын хэрэглэмжые эрхим шанартай буладаар гүйсэд дүүрэнээр хангаха гээшэ энэ табан жэлдэ Болгариин хара металлургиин урда табигдаhан шухала зорилго болоно.

(ТАСС).

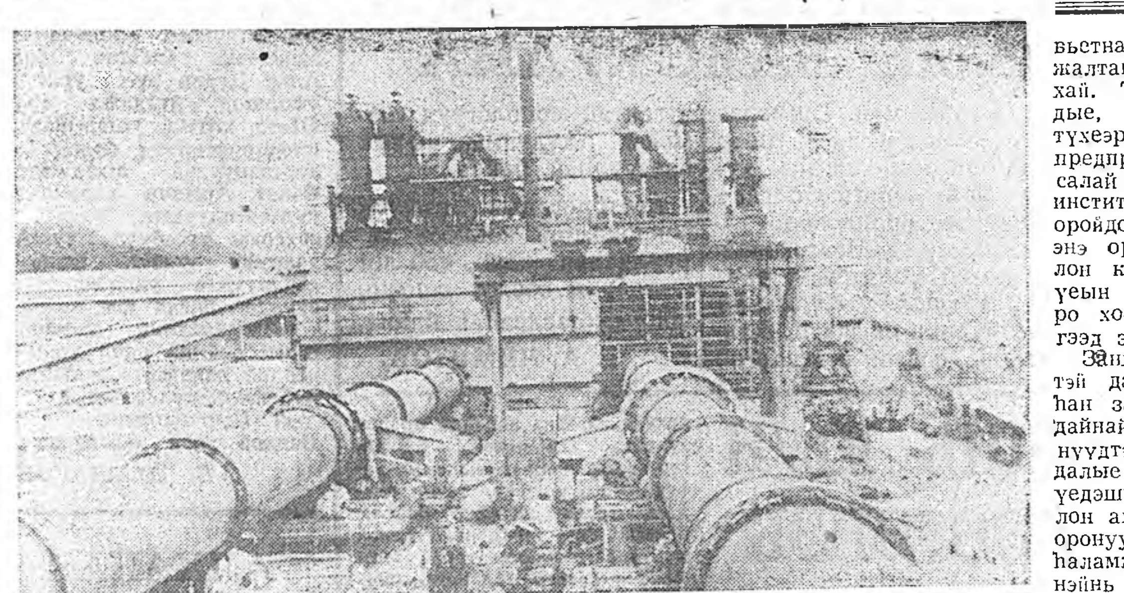

МҮНӨӨДЭР—ВЬЕТНАМ АРАДАЙ НАЦИОНАЛЬНА ҺАЙНДЭР, БЭЕЭ ДААҺАН БАЙДАЛАЙНЬ СОНОСХОГДОҺООР 38 ЖЭЛЭЙ ОЙ

ЗОХЁОН БАЙГУУЛХЫ ЗАМААР

ЭДЭ ҮДЭРНҮҮДТЭ Ханойн зүрхэн, бүхы Вьетнамай зүрхэн—Бадинь талмай илангаяа баяр жабхалантайгаар үзэгдэнэ. Эгээл эндэ, Бадинь талмай дээрэ, оронoй Коммунис партиин үндэhэ hуурииe табигша, Вьетнамай революциин вождь Хо Ши Мин Зүүн-Урда Азида түрүүшын хүдэлмэришэн ба тариашанай гүрэниие эмхидхэн байгуулhан тухайдаа 1945 оной сентябриин 2-то соносхоо hэн. Мүнөө оронoй элдэб заха булангуудhaa олон мянгаад хүнүүд Хо Ши Минэй мавзолейн бодхоогдоhон талмай дээрэ ерэдэг байна. 1945 оной август hарада болоhон революциин илалта феодальна обществын үндэhэ hуурииe усадхан hалгааhан байгаа. Феодальна обществодо гадаадын колонизаторнууд дарлан мүлжэжэ байгаа hааб даа. Энэ революциин ашаар социализм тээшэ дабшаха зам вьетнам арадай урда нээгдээ hэн. Тиигэжэ Вьетнамай Демократическа Республикын байгуулагдаhан тухайда сентябриин 2-то соносхогдоо бэлэй.

Зүгөөр вьетнам ажалшадай гасалан зоболон, уйдхар гашуудал энээгээр дүүрээгүй. Революционно хүгжэлтые гэдэргэнь сухарюулжа, Вьетнамые үбдэг дээрэнь hүгэдүүлхые, өөhэдынгөө хуби заяае өөhэдөө шиидхэхэ талаар революциин үедэ вьетнамайхидай олоhон эрхыень хонжон hалгаахые оролдоhон гадаадын булимтарагшадай харата муухай ябуулгануудhaa эрхэ сүлөөгөө, бэеэ дааhан байдалаа хамгаалхын тула тэдэнэр үшөө 30 жэл соо гартаа буу барижа, тэмсэхэ баатай болоhон байгаа. Гасалан зоболонто Вьетнамай газар дээрэ бомбонуудые, hомо хэрэгсэлнүүдые үзэгдөө дуулдаагүй ехээр хаяhан, тэрэниие напалмаар галдаhан, химическэ зүйлнүүдээр хорлоhон США-гай империалис эзэрхэг түримхэйшүүлдэ эсэргүү тэмсэлэй жэлнүүдтэ вьетнам арад илангаяа хүндэ хүшэр туршалгануудые дабажа гараха ушартай болоhон байгаа. Гэбэшье Пентагоной болон тэрэнэй союзнигуудай сэрэгэй машинын хүсэн, харата муухай ябуулгануудые үүдхэхэдээ, эхэнэрнүүдыешье, үхибүүдыешье хайрладаггүй байhан эзэрхэг түримхэйшүүлэй шуhата муухай, зэрлиг дошхон үйлэ хэрэгүүд вьетнам арадые айлган hүрдөөжэ, тэдэнэй хүсэл зоригые мохоожо, революциин туйлалтануудые сахин хамгаалхаар шиидэнхэй байhыень буруу hүргэжэ шадаагүй hэн. Американ эзэрхэг түримхэйшүүл болон тэдэнэй дахуулнуудые өөhэдынгөө газар дайда дээрэhээ үлдэн намнаад, Вьетнамай арад 1975 оной май hарада түүхэтэ илалта туйлажа, обществоёо амгалан ёhoop hэргээн шэнэдхэлгын, зохёон байгуулгын ба хүгжэлтын шатада гаргаа hэн. Империалистнууд болон хархис этэгээдүүдэй хоёр хуби —хойто ба урда— болгожо таhалhан орониинь жэл үнгэрхэдэ, 1976 оной зун, нэгэдүүлэгдэжэ, Вьетнамай Социалис Республика болгогдоhон байгаа.

Мүнөө Вьетнам социализмда орохо шатая амжалтатайгаар бэелүүлжэ байна. Бусад социалис оронуудайхида ерхэдоо энэ шата удаанаар бэелүүлэгдэжэшье байхадаа магадгүй. Зүгөөр эндэ вьетнам арад бэшэ, харин тэдэнэй дайсад— Вьетнамай революциин туйлалтануудые буруу hүргэхые мүнөөшье hанаашалжа байhан империализмын, уласхоорондын хархис хүсэнүүд гэм зэмэтэйл. Тэдэнэй бүхы ябуулганууд хумхиин тооhон болоно хосорон hаланал. Зэбсэгтэ тэмсэлэй жэлнүүдтэл адли, социалис байгуулалтын амгалан тайбан фронт дээрэ вьетнам арад шэн габьяатайгаар хүдэлнэ. Социально-экономическа ажабайдалай эгээн элдэб hалбаринуудта, нэн түрүүн хүдөө ажахыда, эдеэ хоолой асуудалнуудые шиидхэлгэдэ туйлаhан амжалтануудынь тэдэнэй урдаа табиhан зорилгонуудаа бэелүүлхээр эрид шиидэнхэй байhые элирхэйлэн гэршэлнэ.

Урдандаа Францийн колони байhан Вьетнам дайнай урда тээ дэлхэйн эгээл үгытэй ядуу оронуудай нэгэниинь гэжэ тоологдодог hэн. Арадай засагай тогтоогдоходо, байдалынь үндэhөөрөө хубилhан байгаа. Тиигэбэшье империалис эзэрхэг түримхэй ябуулгануудые зайсуулан саралгын жэлнүүдтэ, арад зоной бүхы хүсэ шадалаараа зэбсэгтэ тэмсэлдэ элсүүлжэ байха үедэ, дайнай hүүлэй түрүүшын жэлнүүдтэ республика эдеэ хоолой зүйлнүүдые ондоо тээhээ худалдажа абаха баатай болоо hэн.

Вьетнамай Компарти, Вьетнамай Социалис Республикын правительство энэ шатада хүдөө ажахые социалис байгуулалтын гол фронт гэжэ соносхоод, тэрэниие хүгжөөлгэдэ обществынгоо бүхы хүсэлэл оролдолгонуудые элсүүлhэн байгаа. Орон өөhэдынгөө нөөсэ баялигуудай ашаар эдеэ хоолой зүйлнүүдээр хүн зоной гол эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангажа шадаhан байгаа гээд мүнөө тэдэнэр омогорхолтойгоор хэлэжэ шадахал. Һүүлэй гурбан жэлэй турша соо хүдөөгэй ажалшад эдеэ хоолой ургамалнуудай үндэр баян ургаса хуряахадаа, жэл бүхэндэ урдынхиhaa үлүү ехэ газарай баян хэшэг хуряажа абаhан байха юм.

Хүдөө ажахые хамжуулhанай, газар тариалангаа шанаржуулан hайжаруулhанай, үндэр баян ургаса үгэдэг үрэhэ хүрэнгэ, агротехническэ мүнөөнэй онол аргануудые нэбтэрүүлhэнэй, тариашадай шэн габьята ажалай ашаар хүдөөгэй ажалшад ехэ амжалта туйлаhан байна.

Промышленностьда, барилга дээрэ, элүүрые хамгаалгада, гэгээрэлдэ, соёлдо вьетнам арад мүн лэ ехэ амжалтануудые туйлажа байна. Томо ехэ барилгануудые, мүнөөнэй түгэс hайн тухеэрэлгэтэй промышленна предприятинуудые, hуралсалай ба эрдэм-шэнжэлэлгын институтуудые харахадаа, ородоол 38 жэлэй урда тээ энэ орон феодалнуудай болон колонизаторнуудай хэтэ үеын дарлалта мүлжэлгэ доро хосорон hалажа байгаа гээд этигэхэншье хүшэр.

Заншалай ёhoop, hайндэрэй дашарамдуулан, гаталhан замаа эрьен харахадаа, дайнай хүшэр хүндэ жэлнүүдтэ, амгалан тайбан байдалые зохёон байгуулгын үедэшье Советскэ Союз болон аха дүү бусад социалис оронуудай айхабтар ехэ туhаламжа, дэмжэлгэ үзүүлhэнэйнь түлөө вьетнам арад онсо ехэ баяр баясхалан хүргэнэ. СССР-эй туhаламжаар Вьетнамда Зүүн-Урда Азида эгээл томо ехэ промышленна предприятинууд баригдана, хүдөө ажахы хүгжөөгдэжэ байна. Эрдэм, техникэ, элүүрые хамгаалга болон гэгээрэл үргэнөөр хүгжөөгдэнэ. Дээдэ болон тусхай дунда эрдэмтэй мэргэжэлтэд, дүршэл шадабари ехэтэй хүдэлмэришэд hурган бэлдэгдэнэ. Юрэдөөл, социализмын бодото, бата үндэhэ hуури табигдажа байна. Советскэ Союзтай хани барисаатай, харилсаа холбоотой байлга манай гадаадын политикын гол ...гээшэ үндэhэн, Вьетнамай революциин бүхы илалтануудай шухала нүхэсэл болоно гэжэ вьетнам арад болон тэрэнэй Коммунис парти тоолоно.

А. НИЗАМУТДИНОВ.
ТАСС-ай корр.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Урда Вьетнамай эгээн томо хото болохо Хошиминэй 380 хүүгэдэй саадта зуу гаран мянган үхибүүд хүмүүжүүлэгдэдэг. Эндэhээл эхилжэ тэдэнэй ажабайдалай зам харгы эхилдэг. Эндэл оронойнгоо ерээдүйн эзэд болохо, социалис Вьетнамдаа дурлажа hураха зан абариинь үндэhэн табигдана бшуу.

Дээдэ зураг дээрэнь— зол жаргалта эдиршүүл үглөөнэйнгөө зарядка хэжэ байна гээшэ.

2. Советскэ Союзай техническэ туhаламжада түшэглэн Тханьхоа провинцида баригдажа байгаа Бимшонско цементын заводто хоёрдохи ээлжээниинь ашаглагдаа. Жэлдээ эндэ 600 мянган тонно үнэтэ продукци үйлэдбэрилэгдэхэ юм. Харин заводой дүүрэн хүсэндөө ороходо, үйлэдбэрилдэг продукциинь хэмжээн хоёр дахинаар нэмэхэ байна. Шэнэ оньhон тухеэрэлгэнүүдээр гүйсэд хангагдаhан энэ предприяти имагтал эрхим шанартай цемент гаргаха гээшэ.

Бимшонско заводой хоёрдохи ээлжээн доодохи зураг дээрэнь харуулагдана.

ВИА—ТАСС-ай фото.

ХАНОЙҺОО МАНДА МЭДЭЭСЭНЭ:

Вьетнамай хүдөө ажахын үйлэдбэри байгаалиин эрхэ байдалhaa улам багаар дулдыдадаг болоо. Тариашадай үндэр баян ургаса абахадань газар уhалха гүрэнэй албан туhална. 1975 оной hүүлээр орон дотор томо нуур сөөрэмүүд тодхогдоhон, бүлүүр станцинууд баригдаhан байна. Олохон провинцинуудта ханаабууд татагдажа, хэдэн зуугаад мянган гектар газарта тогтоhон уhые урадхуулха арга бии болоhон байгаа.

Гидрометеорологическа албан амжалтатайгаар хүгжөөгдэнэ. Республикын бүхы газар дайда дээрэ 500 шахуу станци хүдэлнэ. Аха дүү гүрэнүүдтэй, нэн түрүүн Советскэ Союзтай бэелүүлэгдэдэг харилсаа холбооной үндэhэ hуури дээрэ СРВ-дэ гал уhа, ган зуд уридшалан тайлбарилха научна шэнжэлэлгэнүүдэй мүнөөнэй бааза байгуулагдана.

(АПН).

Дан Фыонг кооперативай ажалшад гектар бүриhөө 50-haa дээшэ центнер барайгар суглуулаа юм. Энээн тухай Ханой шадарай хүдөө ажахын эрхим кооперативуудай хүдэлмэрилэгшэдэй зүблөөн дээрэ мэдээсэгдэhэн байна. Хүдөө ажахын үйлэдбэриие дээшэлүүлхэ талаар Вьетнамай правительствын ба партиин шиидхэбэринүүдые дүүргэхэ, социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдэhэн байгаа. Газар уhалалгын талаар, эдеэ хоолой ургамалнуудай ургасые дээшэлүүлхэ, мал ажал хүгжөөхэ, үйлэдбэриие залан хүтэлбэрилгые нарижуулан hайжаруулха талаар хүдэлмэриингөө түрүү дүй дүршэл зүблөөндэ хабаадагшад халан абалсаhан байна.

(ТАСС).

дэнэ. Тэрэ ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Ярузельскитэй уулзаhан, ПНР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр С. Ольшовскитой хөөрэлдэhэн байгаа. Варшавска Договорой гэшүүн-гүрэнүүдэй Прагада баталагдан абтаhан Политическэ деклараци дотор, социалис оронуудай партийна ба гүрэнэй хүтэлбэрилхы ажал ябуулагшадай Москвада болоhон уулзалга дээрэ абтаhан Хамтын мэдүүлгэ дотор найруулагдаhан эб найрамдалта үүсхэлнүүдые бэелүүлхэ гээшэ онсо удха шанартай байна гэжэ хоёр тала тоолоно гээд документ дотор хэлэгдэнэ.

...ҮЕЫН ГОЛ АСУУДАЛ

Буу зэбсэгүүдые үрдилдэн бүтээхэ, хёмороо зүришэлдөөнүүдые дэбэргэхэ гэhэн политика Рейганэй захиргаанай, НАТО-гай зарим оронуудай бэелүүлhэнhээ уламжалан, уласхоорондын байдал эрид муудаhан байгаа гэжэ хөөрэлдөөнүүдэй үедэ тэмдэглэгдээ. Дундуур зайда хэрэглэгдэхэ американ шэнэ ядерна ракетэнүүдые Баруун Европын зарим оронуудта тараан тодхохые түсэблэжэ байhан ушарые эрид буруушаажа байhанаа ПНР болон Куба мэдүүлбэ. ПНР-эй дотоодын хэрэгүүдтэ США-гай хамааралсалгые хоёр тала буруушаагаа, Кубын газар дайда дээрэхи Гуантанамода американ сэрэгэй баазые дары түргөөр, үгэ дуугүйгөөр усадхаха эрилтэ табяа. Революциин туйлалтануудые сахин хамгаалдаг никарагуан арадай тэмсэлые эрид шууд дэмжэжэ, хархис зонхилхы засаг захиргаанда эсэргүүсэн тэмсэжэ байhан Латинн Америкын арадуудтай hанал нэгэтэй байhанаа хоёр тала баталба.

ПНР-эй ба Кубын хоорондохи харилсаан хоёр оронoй арадуудай аша туhада амжалтатайгаар хүгжөөгдэжэ байна гэжэ документ дотор тэмдэглэгдэнэ.

ЕВРОПОДО—ЭБ НАЙРАМДАЛ, ДЭЛХЭЙ ДЭЭРЭ—ЭБ НАЙРАМДАЛ

Эб найрамдалай түлөө, ядерна дайнай аюулые зайсуулан сарахын түлөө Советскэ Союз залан сэхээр тэмсэнэ гэжэ уласхоорондын олониитэ «Правда» газетын асуудалнуудта нүхэр Ю. В. Андроповой үгэhэн харюунуудые шэнжэлэн тайлбарилхадаа мэдүүлнэ. Нэн түрүүн Европодо буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха асуудалнуудаар үнгэргэгдэжэ байhан хөөрэлдөөнүүдтэ үгэеэ ойлголсохын тула СССР-эй шэнэ дурадхалнууд яhала hайн үндэhэ hуури табиха ... гэжэ элдэб оронуудай политическэ ба нийтын ажал ябуулагшад, хэблэл тэмдэглэнэ.

ПНР-эй правительствын hанамжын ёhoop, Европодо ядерна буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые хизаарлаха тухай совет шэнэ дурадхал хадаа Советскэ Союзай зүгhөө гаргагдаhан hайн hайхан хүсэл эрмэлзэл болоно гэжэ хэблэлэй талаар Польшын правительствын түлөөлэгшэ **Е. Урбан** мэдүүлээ. Энэ хадаа буу зэбсэгүүдые хуряаха хөөрэлдөөнүүдтэ хэгдэhэн шухала алхам болоно гэжэ НАТО-гай гэшүүн-гүрэнүүд ойлгохо аабза гээд найданабди.

Вашингтоной гэмээр мухардалгада оруулагдашаhан Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүд дээрэ США-гай хараа бодол тон таарамжагүй байна гэжэ СССР-эй эб найрамдалта гадаадын политическэ хараа шэглэлэй, бүтэмжэтэй hайн совет шэнэ үүсхэлэй оршондо тоологдоно гээд Венгриин **«Непсабадшаг»** газетэ тэмдэглэнэ. Эдэ хөөрэлдөөнүүдтэ СССР бүтэмжэтэй hайн хараа бодолоо баримталhaap.

СССР-эй эб найрамдалта шэнэ дурадхалнууд буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгые болюулха тухай хөөрэлдөөнүүдтэ амжалта туйлаха гэhэн оролдолго болоно гэжэ Югославиин тусхай тушаалтад тоолоно гээд Югославиин **ТАНЮГ** агентство мэдээсэнэ.

СССР-эй гадаадын политическэ үргэн ехэ дурадхалнууд адли тэгшэ эрхын, аюулгүй байдалай гол ёhoной үндэhэ hуури дээрэ Европодо ядерна буу зэбсэгүүдые хизаарлаха тухай Женевэдэхи хөөрэлдөөнүүдтэ үгэеэ ойлголсохо арга олгохо байна гэжэ **Эхэнэрнүүдэй уласхоорондын демократическа федерациин** (МДФЖ) мэдүүлгэ **дотор** хэлэгдэнэ.

«Правда» газетын асуудалнуудта Ю. В. Андроповой үгэhэн харюунууд США-да үргэнөөр зүбшэн хэлсэгдэнэ. Рейганэй захиргаан СССР-эй шэнэ үүсхэлдэ бүтэмжэтэй hайнаар хандажа, тэрэниие анхаралтайгаар шудалха ёhотой гэжэ hаяhан СССР-тэ ерэhэн США-гай бүлэг сенаторнуудые толгойлогшо, сенатор **К. Пелл** мэдүүлбэ. Европодо ядерна буу зэбсэгүүдые хизаарлаха талаар Советскэ Союзай оруулhан дурадхал тон шухала удха шанартай байна гэжэ энэ бүлэгэй үшөө нэгэ гэшүүн, сенатор **П. Лихи** Си-эн-эн гэдэг телекомпанида интервью үгэхэдөө тэмдэглээ.

Совет үүсхэлнүүд этигэл найдал түрүүлнэ гэжэ Канадын премьер-министр **П. Э. Трюдо** мэдүүлбэ. Советскэ Союзай зүгhөө, мүн США-гай зүгhөө хэгдэhэн али бүхы алхамые бидэ hайшаанабди гэжэ тэрэ хэлэhэн байна.

СДПГ-гэй правлениин президиумэй гэшүүн, буу зэбсэгүүдые хуряаха талаар партиин мэргэжэлтэ **Э. Бар** «Любекер нахрихтен» газетэдэ интервью үгэхэдөө, Ю. В. Андроповой оруулhан дурадхалнуудай hүүлээр американецуудай энээндэнь бүтэмжэтэй hайнаар харюусаха саг хүрэжэ ерэбэ гэжэ тэмдэглээ.

ФРГ-гэй бундестагта «ногоонтоной» бүлэглэлэй түлөөлэгшэ **О. Шили**, Бельгиин **«Сите»**, Делиин **«Индиан экспресс»** газетэнүүд шэнэ совет үүсхэлнүүдые шэнжэлэн тайлбарилхадаа, тэдэнэй ехэ удха шанартай байhыень онсолон заана.

Селенгинск гэжэ хүдэлмэришэнэй тосхон һүүлэй жэлнүүдтэ хото городой шэнжэтэй боложо байнхай. Хүн зоноймгоошье тоогоор нилээд ургаа. Тиимэһээл эндэ соёл-гэгээрэлэй объектнүүдые барилгада онсо анхарал хандуулагдана. Һаяшаг Селенгинскын ажалшад Соёлойнгоо шэнэ ордониие толлоо. Үргэн уужам залнуудтай, мүнөөнэй эрилтэтэй зохилдуулан баригдаһан хоёр дабхар энэ байшан ажалшадай сүлөө сагаа аша үрэтэйгөөр үнгэргэхэ ёһотой гуламтань болохо байна.

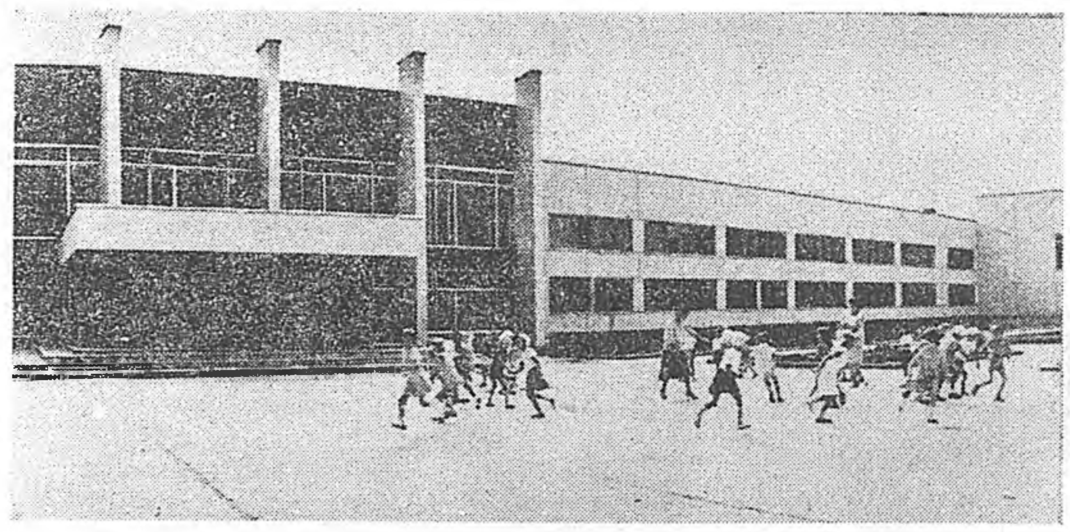

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шэнэ Соёлой ордоной газаа түхэл.

А. ЧЕПАКИНАЙ фото.

«МЭНДЭ АМАР, ҺУРГУУЛ...

Сентябриин 1-нэй үдэр...

Энэ һайхан баярта үдэр Эхэ оронойнмнай хэдэн мянган һургуулинууд анха түрүүшынхиеэ эрдэм ухаанай богоһо алхаһан нэгэдэхи классай һурагшадые эбтэй эетэй бүлэдөө абажа, һуралсалай шэнэ жэлэй түрүүшын хэшээлые эб найрамдалай темээр эхилбэ.

Энэ маната үглөөгүүр Улаан-Үдэ хотын Советскэ районой хоёрдохи дунда һургуулиин байшангай газаа, досоошье хүүгэдэй шууяха абяан дахин зэдэлжэ захалба. Улаан галстуг хиидхүүлһэн пионернүүд, томоотой комсомолшууд бэе бэеэ мэндэшэлэн уулзанад, урма баяртайгаар хөөрэлдэнэд. Уданшьегүй тэдэнэр класс классаараа сугларжа, һуралсалай шэнэ жэлдэ зорюулагдаһан линейкэдэ жагсаба.

Хонгёо дуутай горнын абяан сууряатажа, баяр ёһололой эхилһэн тухай һурагшадта, олоороо суглараһан түрэлхидтэнь мэдүүлбэ. Тус һургуулиин завуч И. Я. Попковагай линейкэ нээһэнэй удаа СССР-эй гимн зэдэлбэ.

—Һургуули, анхара! Сэхэ бай! Тугуудаа оруулагты!—гэһэн захиралтын соностоходо һургуулиин комсомолой организациин, А. Матросовой нэрэмжэтэ пионернүүдэй дружинын, КПСС-эй Советскэ райкомой ба райгүйсэдкомой дамжуулгын тугуудые намилзуулһан тугшад линейкын дүхэригые тойроод, хойморто гаража зогсобод.

Удаань томо гэгшын сагаан бантигтай, ара нюргануудтаа сүүмхэнүүдые үргэлэнхэй нэгэдэхи класста орогшод сугларгашадай халуун альга ташалган доро линейкэдэ ерэжэ жагсабад.

—Хүндэтэ үхибүүд, түрэлхид ба манай багшанар! 1983—1984 онуудай һуралсалай шэнэ жэлэй эхилһэн үдэрөөр дашарамдуулан, та бүгэдые халуунаар амаршалнаб,—гээд тус һургуулиин директор Буряадай АССР-эй һургуулинуудай габьяата багша, СССР-эй болон РСФСР-эй арадай гэгээрэлэй отличник В. И. Корытов үгэ хэлэжэ эхилбэ. — Һуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ СССР-эй ба түрэл республикынгаа байгуулагдаһаар 60 жэлые эрхим бэлэгтэйгээр угтаабди. Социалис мүрысөөнэй дүнгүүдээр партиин Советскэ райкомой ба райгүйсэдкомой дамжуулгын тугаар, һуралсалай шэнэ жэлдэ һайн бэлдэлгэтэй байһанайнгаа түлөө мүн лэ улаан тугаар һургуулимнай шагнагдаа. Эдэ ехэ амжалтаяа мүнөө жэлдэ арьбадхаха ёһотойбди. Юуб гэхэдэ, һуралсалай шэнэ жэл манай һургуулида жарадахияа эхилбэ. Тиимэһээ мүнөөдэр нэгэдэхи класста ороһон 101 хүүгэд һургуулимнай баян зан заншалые халан абажа, өөһэдын амжалта түрүүшын үдэрнүүдһээ түйлажа эхилхыень хүсэнэб...

Һүүлээрнь КПСС-эй Советскэ райкомой секретарь П. А. Чукреев, шефүүдэй зүгһөө судна бүтээлгын заводой завкомой түрүүлэгшэ М. Б. Балдынов, багшанарай коллективэй зүгһөө үнинэй багша З. А. Жамбалова гэгшэд үгэ хэлэхэдээ, сентябриин 1-нэй һайндэрөөр амаршалаад, элүүр энхые, һуралсалдаа үндэр амжалтануудые түйлахыень хүсэбэд.

Бидэнэрэй репортаж хэжэ байһан һургуули һайн һайхан заншалаар баян юм. Нэгэниинь хадаа нэгэдэхи класста орогшодые угталга болоно. Тэдэниие угтажа абаһан багшанар РСФСР-эй арадай гэгээрэлэй отличник Е. М. Шеглакова, Г. С. Фабричева, М. П. Коркина гэгшэдтэ шэнэ класс бүридхүүлэгдэбэ гэһэн паспортнууд барюулагдаба. Тиигэжэ эдэ хүүгэдтэ «һурагша» гэһэн нэрэ зэргэ олгогдобо.

Энэ ушараар комсомолой организациин секретарь С. Москвитинай амаршалхадань, сагаан фартүгтай хоёр басагад олоной урда гаража, «үсөөн гурбануудтай, олон табануудтай» һайнаар һурахые оролдохобди гэжэ нэгэдэхи классай һурагшадай зүгһөө мэдүүлбэ.

—Мүнөө эхилэгшэ һуралсалай шэнэ жэл баярай һайндэрнүүдээр яһала баян. Ленинскэ комсомолой байгуулагдаһаар 65, Буряадай комсомолдо 60, Бүхэсоюзна пионернүүдэй организацида В. И. Ленинэй нэрэ олгуулһаар 60 жэлнүүд гүйсэхэ. Ушар тиимэһээ нэгэдэхи классһаа эхилээд арбадахи класс хүрэтэр эдэ һайндэрнүүдтэ зорюулагдаһан хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхэ жэлэй даабари үгтэхэ, — гэжэ завуч И. Я. Попкова линейкын эхилхын урда тээ бидэндэ хэлээ һэн. И... хэлэгшэ даа... лолой орш... бүхэнэй тү... лагдаба.

Арбадахи ... рагша В. В... сагаан хонх... лай шэнэ ж... шын дуу ха...

Арбадахи ... нэгэдэхи кл... гарнуудһаа... даа оруула... линейкэ ду...

Б. ДА...

ЗУРАГ ДЭ... даашье сугл... директор В... порт барюу... хо жэнгирб...

А. ШОЙ...

СОЁЛОЙ ҺОНИН

ҮБҺЭШЭДЫЕ БАЯСУУЛНА

Хэжэнгэ тосхоной соёлой байшангай агитбригадын коллектив эдэ үдэрнүүдтэ үбһэшэдэй, сенаж дарагшадай звенонуудаар ябажа, концерт наадаяа харуулна. Нийтын адууһа малда тэжээл бэлэдхэжэ байһан ажалшадые соёлой талаар хангалга шухала хэрэг мүн. Тиимэһээ тусхай графигай ёһоор агитбригадынхид энэ хүдэлмэреэ урагшатайгаар ябуулхые оролдонод.

Тэдэнэр Могсохоной совхозой үбһэшэдтэ һаяхан айлшалба. Хүгжэмэй һургуулиин багша Д. Данзанова, соёлой байшангай хүдэлмэрилэгшэ В. Ринчинов гэгшэдэй ирагуу һайханаар хангюурдаһан буряад, монгол дуунууд, С. Табхаевагай уян нугархайгаар гүйсэдхэһэн хатарнууд, Т. Бадмаевагай уншаһан богонихон шог зугаатай монологууд совхозой хүдэлмэришэдые баясуулһан байна.

Агитбригадын гэшүүд һонирхолтой концерт харуулхаһаа гадна, «50 лет Октября» совхоз ошожо, үбһэ сабшалсаһан байна.

А. ЧИМИТОВ.

УРАН ЗОХЁОЛОЙ ҺАЙНДЭРТЭ

РСФСР-эй Уран зохёолшодой холбооной Шэтын отделени жэл бүри «Забайкалиин намар» гэжэ уран зохёолой һайндэр эмхидхэдэг юм. Заншалта болоһон энэ һайндэртэ Сибирь болон Алас Дурна зүгэй уран зохёолшод уригдажа ерээд, Шэтэ хотын уншагшадтай, предприятинууд болон эмхи зургаануудай ажалшадтай, Совет Армиин сэрэгшэдтэй уулзалгануудые эмхидхэдэг, зохёохы түсэбүүд тухайгаа хөөрэжэ үгэдэг, шэнэ зохёолнуудаа уншажа танилсуулдаг байха юм.

«Забайкалиин намар-83» гэһэн байгша оной уран зохёолой һайндэртэ манай республикын түлөөлэгшэд Сергей Цырендоржиев Ким Балков хоёр хабаадалсаба.

Б. НАМДАКОВ.

ЗУРАГУУДЫНЬ ЮУН ТУХАЙ ХӨӨРЭНЭБ

Зураг зураха дуратайшуулай республиканска клубэй үнинэй гэшүүн Степан Иванович Пашковой уран зурагуудай выставкэ Улаан-Үдэ хотын соёлой ба амаралтын сэсэрлигэй нэгэ байшан соо дэлгээгдэнхэй. Уран зурагта дуратайшуулда город дотороо мэдээжэ С. И. Пашковой зурагууд олохон выставкэнүүдтэ табигдадаг.

Нёдондо үнгэргэгдэһэн СССР-эй байгуулагдаһаар 60 жэлэй ойдо зорюулагдаһан зураг зураха дуратайшуулай выставкэдэ тэрэнэй хэдэн зурагууд табигдаа һэн. Выставкын һайшаалай дэбтэр соо харагшадай тэмдэглэһэн зурагууд соо С. И. Пашковой «Дин Рид Хойто-Байгалда», «Бөө-шулуун» гэһэн бүтээлнүүдынь тэдэнэй үндэр сэгнэлтэдэ хүртэһэн байгаа бэлэй.

Мүнөө эндэ табигдаһан зурагуудынь «Байгал далай» «Байгал-Амарай түмэр замай барилгашад», «Шахтёрнууд», «Ажалшадай портредүүд», «Буряад ороной байгаали», «Этюдүүд» гэһэн темэнүүдээр табигданхай. «БАМ. А. Бондариин бригада» гэжэ нэрэтэй томо полотно выставкые нээнэ.

Түмэр замшадай нюурнуудыень адаглажа байхада, хүн бүхэниинь журналистын асуудалда харюу бэдэрһэн хэбэртэй миһэрһэн, бодолгодо абтаһан өөрын абари зантай байна. Ара таладань, сэнхир хүхэ үһатай Байгал далайн нэгэ тохой, эрьеэрнь ашаатай машинанууд, экскаваторнууд, һая табигдажа байһан түмэр зам. Эдэ бүгэдэ барилгашадай үдэр бүри хэдэг ажал, тэдэнэй һанал бодол, тойроод байһан байгаали тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэнэ.

Байгаалида, Байгал далайда зорюулагдаһан уран бүтээлнүүд сооһоонь «Черскын орьёл» гэжэ зураг хүнэй анхаралые ээлүүдгүй татана. Түхэрээн жэлдээ сэбдэг саһаар хушагданхай уулын орьёлые уран зурааша ехэ дулааханаар харуулжа шадаа.

Шэмэрүүн хүйтэн уларилтай орьёл дээрэ хүсэтэ багжагар шэлбүүһэтэй хушын ургажа байхые анхаржа, саһанай ягаархые харахада энэ зураг нюдэндэ дулааханаар үзэгдэнэ. Эдэ темээр «Байгал», «Август», «Байгал далайн эрье», «Үдэшэ», «Харалган бүрхэг Байгал» болон бусад уран зурагууд удхаараа тодо, шэмэглэл шэрынгээ талаар тааруу зохидхон гэжэ тэмдэглэмээр.

С. И. Пашков совет арадай агууехэ вождь, Коммунис партиие байгуулагша В. И. Ленинэй дүрые «Ленин Кашинодо» гэһэн зурагта мүнхэлөө. Зурагайнь удха Ленинэй бодото ажабайдалһаа абтанхай. Ленинэй орожо ерэхэдэ, гэрэй эзэн эхэнэр сай аягалхаа байһаар самоварайнгаа хажууда зураглагданхай. Энэ айлайда ерэһэн хүндэтэ айлшанай баруун гар доро арбаад наһанай хүбүүн ном уншана, зүүн таладань—ахаяа шагнажа байһан басаган. Ара таладань, үүдэнэй хажууда зогсоһон гэрэй эзэн анхаралтайгаар тэдэниие шагнажа байна. Ленин хаанашье ябахадаа юрын ажалшадтай танилсадаг, нүхэсэдэг, тэдэнэй ажабайдалые һайнаар мэдэхэ гэжэ оролдодог, илангаяа үхибүүдтэй—ерээдүйн жаргалта сагта ажапууха, үбгэ эсэгэнэрэйнгээ алдар солые улам арьбадхаха эрхэтэдтэй ханилдаг байһан тухай энэ зураг домоглоно.

Байгал-Амарай түмэр зам. Энэ темэ С. И. Пашковой зохёохы хүдэлмэридэ гол темэнүүдэйнь нэгэн болодог. Выставкэдэ «С. Воронинӧй бригада. Тоннельщигүүд», «Тогоошон Валя», «БАМ-дахи уһанда шунгадаг газар», «Тоннельщигүүдэй тосхон», «Магируснууд», «Хойто-Байгал. Намар» гэжэ тоһон шэрээр бүтээгдэһэн зурагууд, А. Бондариин, С. Воронинӧй бригадынхид гэжэ уһан шэрээр бэшэгдэһэн этюдүүд барилгашадта зорюулагданхай.

Степан Иванович Пашков түрэл хизаар орон, ажалша хүн зон тухайгаа шадамар бэрхээр зураглажа, харагшадай магтаал һайшаалда хүртэһэн байна. Выставкын һайшаалай дэбтэрэй хуудаһануудые иража байхада, харагшадай бэшэһэн халуун үгэнүүд, үндэр сэгнэлтэнүүд энээн тухай гэршэлнэ.

Х. СОКТОЕВ.

АЛХАНАДА АНГАР ДҮҮХЭЙ АЙЛШАЛБА

Буряадай гүрэнэй Ленинэй орденто опера болон баледэй академическэ театрай коллектив август һарын турша Шэтын областиин түб болон хүдөөгэй районуудаар гастрольдо ябаба. Шэтэ хотоһоо холо оршодог Агын Буряадай автономито округой Алхана нютагта театраймнай ехэ коллектив хэдэн автомашинануудаар хамаг декораци болон түхеэрэлгэнүүдтэеэ ошожо, тэндэхи соёлойнь ехэ байшан соо «Арюун гоохон Ангар дүүхэй» гэжэ балет хоёр дахин табижа. Тэндэхи холо, ойрын нютагуудай улад зониие ехэтэ һонирхуулба, баясуулба.

Уржадэр, августын 31-дэ, театраймнай коллектив Шэтэ хотын ажалшадай урда түгэсхэлэй ехэ концерт үгэжэ, байгша онойнгоо гастрольнуудые түгэсхэбэ.

Октябрь һарын эхеэр манай артистнууд өөһэдынгөө сценэ дээрэ 44-дэхи театральна сезоноо нээхэ юм.

Н. САНЖИЕВ,
театрай директорэй орлогшо.

ПРОФСОЮЗАЙ ҺУРГУУЛИ

«Профсоюзууд—коммунизмын һургуули» гэжэ В. И. Ленин хэлэһэн байдаг. Орон дотороо социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхэ, обществымнай урагшаа дабшаһан хүгжэлтын замда совет профессиональна союзуудай үүргэ тон ехэ. Тиимэһээ профсоюзай кадрнуудые бэлдэлгые улам һайжаруулха зорилгоор байгша оной сентябриин 1-һээ Владивосток хотодо ВЦСПС-эй профсоюзна дээдэ һургуулинуудай филиал нээгдэбэ. Эндэ профсоюзай хүдэлмэрилэгшэд, эдэбхитэд мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ юм.

И. ЕЛИЗАРЬЕВ,
ВЦСПС-эй дээдэ профсоюзай һургуулиин директор.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «Арадай зөөрие хододоо гамтайгаар ашаглаха»—түрүү бэшэг. «Таряалан дээгүүр комбайнууд тамарна»—С. Щадринай бэшэһэн репортаж. «Эбтэй эетэй коллективэй түйлалта»—В. Цибинэй корреспонденци. «Ниидэлгэ 708-дахи бэлдэнэ» — БАМ-ай барилгаһаа абтаһан Ф. Пилюгинэй материал.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Партийна ажабайдал». «Хэрэг бүхэндэ эхи гаргаха хүн хэрэгтэй»—К. Матвеевэй статья. «Шэнэ зорилгонууд урдамнай табигдана»—Ц. Цырендоржиевай статья. «Дахинаа ер... шанга һа... Михайлова... ци. «СССР... ведэй Пре... —ТАСС-эй... орон дотор... дээсэл.

Гурбадахи... «Новокузне... ческа теа... дые угтуу... нуудай хо... нэй театр... скаягай ст... наһаа—ТА... эй корресп... гэһэн тоб... суглуулбар...

Дүрбэдэхи... «Байгал д... рэй карта... шевой стат... һониной д...

ХАЛУУНААР УГТУУЛАН...

Буряадай гүрэнэй Хоца Намсараевай нэрэмжэтэ драмын академическэ театрайхид Москва, Ленинград, Элиста хотонуудаар аяншалжа, удха түгэлдэр зүжэгүүдээрээ олон харагшадые хужарлуулһанайнгаа удаа түрэл республикадаа бусажа, гастрольнуудаа үргэлжэлүүлбэ.

Театрай артистнууд гурбан бүлэг боложо хубаараад, республикынгаа юһэн районуудаар аяншалжа байнхай. Буряадай АССР-эй арадай артист Г. В. Бутухановай хүтэлбэрилдэг труппынхид Захааминай, Зэдын, Сэлэнгын районуудаар ябажа, Б. Эрдынеевэй «Хазаар хара һахал» гэһэн шог ёгтото зүжэгые ажалшадай анхаралда дурадхана.

Залуу артист Ц-Д. Бальжановай хүтэлбэрилдэг бүлэгэйхид Загарайн, Хэжэнгын, Хориин болон Яруунын районуудаар монгол драматург Д. Мягмарай «Найрай хүндын ууса» гэһэн шог ёгтото зүжэгые харуулжа байнхай. Театрта дуратайшуулай ехээр хүндэлдэг артистнууд энэ зүжэгтэ хабаадалсана. Тобшолбол, РСФСР-эй габьяата артист Ц. Пурбуев, Буряадай АССР-эй арадай артистка М. Зориктуева, республикымнай габьяата артистнууд Б-Д. Будаев, Д. Батомункуева гэгшэд тус зүжэгтэ наадажа, олоной һайшаалда хүртэнэ.

Артистнуудай гурбадахи бүлэг Баргажан, Хурамхаан нютагуудаар айлшалжа байнхай.

Ч. ЦЫРЕНОВ.

СПОРТ

ТЭМСЭЛ УЛАМ ШАНГАДАНА

Һур харбалгаар «Динамо» бүлгэмэй Россин соведэй түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн Улаан-Үдын транспортын «Локомотивай» стадион дээрэ үргэлжэлһөөр.

Уржадэр мэргэшүүл 50 болон 30 метрэй зайнуудта харбаһан байгаа. Энэ үдэр эртэ үглөөнһөө хойшо шанга һалхитай байжа, һур харбагшадта бэрхэшээл түбэгүүдые ушаруулба. Тиигээшье һаань, бага-сагын юумэнһээ тунхаридаггүй спортсменүүд илажа гараа гэхэдэ алдуу болохогүй. Ушарынь юуб гэхэдэ, хэды шанга һалхитай байгаашье һаань, яһала һайн үрэ дүнгүүд харуулагдаа.

50 метр. Энэ зайда эрэшүүлэй дунда илангаяа һонирхолтой, шанга тэмсэл болоһон байна. Спортын мастер Ц. Эрдынеев (Шэтэ) 289 очко тудажа, түрүү һуури эзэлбэ. Уласхоорондын классай спортын мастер Б. Галсанов тэрээнһээ 9 очкогоор гээгдэжэ, хоёрдохи һуурида гараа. Манай «Динамо» бүлгэмэй түлөөлэгшэ Леонид Халудоров 279 очкотойгоор гурбадахи һуурида гараһан байха юм. Урда үдэрынь яһала һайнаар мүрысэһэн манай республиканска соведэй тренер спортын мастер Цыренжаб Будаев энэ үдэр хангалтагүй муугаар харбаһандаа зарим тэды голхорһоншье байжа болохо. Тэрэ илагшаһаа аяар 35 очкогоор гээгдэшоо.

Эгээл дүтын зайда тус бүлгэмэй Россин соведэй нёдондо жэлэй чемпион Балдоржи Галсанов 342 очко абажа, М-1 упражненеэр 1223 очкотойгоор түрүү һуурида гараба. Энэнь залуу харбагшын нёдондонойнгоо амжалтые дабтаха хүсэлэнтэй байһыень элирхэйлэн гэршэлнэ. Спортын мастер Цэжаб Эрдынеев 335 очкотойгоор хоёрдохи, И. Бальжинимаев (Шэтэ) гурбадахи һуури эзэлһэн байна.

М-1 упражненеэр Ц. Эрдынеев 1220 очко абажа, хоёрдохи һуурида гараа. Мүн лэ Шэтын областной соведэй түлөөлэгшэ Сергей Абидуев гурбадахи һуури эзэлбэ — 1199 очкотой. Манай республикын түлөөлэгшэ Ц. Будаев 1168 очкотойгоор табадахи һуурида түригдэшэһэн байха юм.

Уласхоорондын классай спортын мастер Светлана Жигжитова (Шэтэ) 50 болон 30 метрһээ харбахадаа, тус тустань 300 болон 325 очко тудажа, түрүү һуури эзэлбэ. Тиигэжэ Шэтын багшанарай институдай түүхын факультедэй студентка С. Жигжитова дүн хамта 1241 очкотойгоор түрүү һуури эзэлжэ ябана.

Буряадай багшанарай институдай студентка, уласхоорондын классай спортын мастер Ц. Бумбошкина энэ зайда илагшаһаа оройдоол нэгэ очкогоор гартаба. Манай республикын бэрхэ харбагша уласхоорондын классай спортын мастер С. Николаева 282 очкотойгоор гурбадахи һуурида гараа.

30 метр. Тувын АССР-эй түлөөлэгшэ, спортын мастер Галина Огнева эндэ 324 очко тудажа, хоёрдохи һуури эзэлһэн байна. Тэрэ Туваһаа ерэһэн мэргэшүүл сооһоо эгээл үндэр үрэ дүнгүүдые харуулна.

Ц. Бумбошкина, Б. Абидуева (Шэтэ) гэгшэд энэ зайда удаадахи һууринуудта гараһан байха юм.

Эхэнэрнүүдэй болон эрэшүүлэй командануудай дүнгүүдые согсолходо, СССР-эй суглуулагдамал командын тренернүүдэй нэгэн М. Ю. Дабаевай һурган хүмүүжүүлдэг Шэтын областиин «Динамо» бүлгэмэй мэргэшүүл түрүү һууринуудые эзэлнэ. «Динамо» бүлгэмэй Буряадай болон Тувын АССР-нүүдэй республиканска соведүүдэй спортсменүүд удаадахи һууринуудта дабшана.

Манай республиканска соведэй мэргэшүүл хүршэ областиингоо суглуулагдамал командатай ана-мана тэмсэхэ аргатай байгаа гэжэ һанагдана. Зүгөөр манай «Динамо» бүлгэмэй хэдэн бэлигтэй бэрхэ залуу харбагшад, тусхайлбал, спортын мастернууд Я. Цыренжапова, Л. Целовальникова, О. Воронина, Ц. Будаев болон бусад мүрысөөндэ хабааданагүй.

Мүнөөдэр—мүрысөөнэй түгэсхэлэй үдэр. Мэргэшүүл 50 болон 30 метрһээ харбаха.

Б-М. ЖИГЖИТОВ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: манай республиканска соведэй залуу харбагша И. Антонова.

«СПОРТЛОТОНУУДАЙ» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотонуудай» августын 27-до үнгэргэгдэһэн 35-дахи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени согсолбо.

«49-һөө 6-ень тааха спортлото»: 471.673 билет ороо. Зургаан номер хэншье таабагүй, табан номер (6 карточка) таагшад—6.715 түхэриг, дүрбэн номер (576 карточка) тааһан хүнүүд—73 түхэриг, гурбан номер (14792 карточка) таагшад 4 түхэриг абаха.

«36-һаа 5-ень тааха спортлото»: 3:058311 билет ороо. Табан номер (15 карточка) тааһан хүнүүд—10.000 түхэриг, дүрбэн номер (2902 карточка) таагшад—112 түхэриг, гурбан номер (63295 карточка) тааһан хүнүүд 7 түхэриг абаха.

«Спортлотонуудай» 35-дахи тиражай шүүбэринүүд сентябриин 7-һоо октябриин 7 болотор түлэгдэхэ.

(ТАСС).

СЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — «Время». 9.40 — Үглөөнэй гимнастика. 9.45 — Баримтата фильм. 10.55 — «Саженцы» — уран һайханай фильм. 12.20 — Фильм-концерт. 13.15 — Шэнэ һонин. 15.35 — Баримтата фильмүүд. 16.15 — С. Рахманинов. Оркестртэй хамта фортепьяно дээрэ наадагдаха концерт. 16.55 — «Шадаха, мэдэхэ бай».

Улаан-Үдэ. 17.40 — Шэнэ һонин (буряадаар). 17.50 — Экономическа темэдэ хөөрөөн (буряадаар).

Москва. 18.10 — Иваново хотын «Текстильщик» гэжэ Соёлой ордонгой хүүгэдэй дуунай-инструментальна ансамблиин концерт.

Улаан-Үдэ. 18.40 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. 19.00 — «Саян» — хүдөөгэй ажалшад тухай дамжуулга.

Москва. 19.30 — Баримтата фильм. 19.45 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ». 20.00—«Ажалай журам шангадхаха». 20.15 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Днепр» — «Динамо» (Минск). 22.00 —«Время». 22.35 — «Шубуу наймаалагша» — хүгжэмтэ зүжэг. 23.35 — «Мүнөөдэр—түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 8.55 — Дамжуулгын программа. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.3... юун тухай... «Англи хэл... говскойн по... дэм дэлг... 11.40—Геогр... 12.10 — ... 12.40—Геогр... 13.10 — ... 13.35 — ... 13.55 — ... — «Совет ... кусствада ... раз». 14.5... хилээмэн ... Эрдэм д... 15.45 — ... атр». 16.30 ...

Улаан-Үд... концерт. 1...

Москва. ... лэн».

Улаан-Үд... фильмнүүд.

Москва. ... һургуули». ... Шэнээр м...

Улаан-Үд... суглуулбари... тиль»—кино... «Амар сай... — Киноочер...

Москва. ... нойрсогты, ... «Кино хар... да». 22.00 ... — «Рафферт... ханай филь... 23.40 — ... 24.00 — ... чемпионат. ... «Металлист»...

Редакто...

И. Р...

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС: 670000

г. УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор—2-50-96, приемная—2-54—54. зам. редактора—2-68-08, зам. редактора—2-62-62, отв. секретарь —2-50-52. секретариат—2-66-76, отделы: партийной жизни — 2-34-05 пропаганды—2-56-23 промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства—2-64-36, 2-63-86 советского строительства и быта—2-69-58 культуры и школ—2-60-21, 2-57-63 информации—2-60-91, переводов—2-54-93, писем и селькоров—2-67-81, корректорская—2-33-61, выпускающие — 2-35-95, отдел объявлений — 2-65-54.

Республиканская типография Госу... ственного комитета Бурятской АССР ... делам издательств, полиграфии и к... ной торговли г. Улан-Удэ, ул. Ленин... Н-03589. Заказ № 202. Индекс 0...